

Brussel, 21 mei 2025
(OR. en)

9018/25

COMPET 378
MI 303
ENFOCUSTOM 87
ENER 147
DIGIT 94
IND 151
EMPL 195
TRANS 196
ENV 382

BEGELEIDENDE NOTA

---

van: de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur

ingekomen: 21 mei 2025

aan: mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

---

nr. Comdoc.: COM(2025) 500 final

Betreft: MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S
De eengemaakte markt: onze Europese thuismarkt in een onzekere wereld
Een strategie om de eengemaakte markt eenvoudig, naadloos en sterk te maken

---

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 500 final.

Bijlage: COM(2025) 500 final

Brussel, 21.5.2025
COM(2025) 500 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

De eengemaakte markt: onze Europese thuismarkt in een onzekere wereld

Een strategie om de eengemaakte markt eenvoudig, naadloos en sterk te maken

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

De eengemaakte markt: onze Europese thuismarkt in een onzekere wereld

Een strategie om de eengemaakte markt eenvoudig, naadloos en sterk te maken

De eengemaakte markt is onze Europese thuismarkt. Ze is een krachtige katalysator voor groei, welvaart en solidariteit. Met een bbp van 18 biljoen EUR¹ is de Europese markt de op één na grootste economie ter wereld, goed voor bijna 18 % van de wereldeconomie². Ze biedt de EU groeimogelijkheden, kracht en flexibiliteit. Onze Europese markt, die 30 staten³, 450 miljoen consumenten en 26 miljoen bedrijven⁴ samenbrengt, biedt toegang tot een breed scala aan producten, diensten en investeringsmogelijkheden. Ze zorgt voor evenwicht: kansen voor bedrijven en burgers, maar ook bescherming van werknemers en consumenten. Ze biedt ook stabiliteit en een voorspelbaar investerings- en ondernemingsklimaat, gebaseerd op de rechtsstaat. Onze Europese markt belichaamt de waarden van de sociale markteconomie die vrijheid en welvaart voor iedereen verenigt.

De eengemaakte markt creëert welvaart en is de belangrijkste motor van ons concurrentievermogen. Ze heeft het bbp van de EU met ten minste 3-4 % verhoogd⁵ en 3,6 miljoen banen⁶ gecreëerd, met grote positieve winsten voor alle lidstaten. Een verdere voltooiing van de eengemaakte markt zou de reeds behaalde winst verdubbelen⁷. Om geopolitieke uitdagingen het hoofd te bieden, moeten we het volledige potentieel van onze Europese markt benutten om de productiviteit te verhogen tot boven de trage groeitrend van 1 %⁸. Voortbouwend op de beoordelingen van Enrico Letta, Mario Draghi en Sauli Niinistö moeten we de eengemaakte markt gebruiken om het concurrentievermogen te herstellen⁹ dat

---

¹ Eurostat (2024), [Gross domestic product at market prices](#).

² IMF, World Economic Outlook, oktober 2024.

³ De eengemaakte markt omvat de 27 EU-lidstaten en de drie EER-EVA-staten (IJsland, Liechtenstein en Noorwegen), in totaal 30 deelnemende landen.

⁴ Sinds november 2023 bevatten de structurele bedrijfsstatistieken van Eurostat ook gegevens over aanvullende NACE-secties (K, P, Q, R en sectie S96). Deze aanvullende NACE-secties omvatten ondernemingen in sectoren als financiële en verzekeringsactiviteiten, onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijk werk. Met deze aanvullende NACE-secties telt Eurostat ongeveer 32 miljoen ondernemingen in de EU in 2023. [Enterprises by detailed NACE Rev. 2 activity and special aggregates](#), 2023. Bron: Eurostat.

⁵ Strathof et al. (2008); Mayer et al. (2018); Mion en Ponattu (2019).

⁶ Muller et al. (2017).

⁷ Fontagné en Yotov (2025). In de veronderstelling dat 75 % van de meest succesvolle daling van de bilaterale handelskosten voor een bepaalde bedrijfstak zich voordeed voor alle bedrijfstakken binnen de eengemaakte markt.

⁸ De arbeidsproductiviteitskloof tussen de EU en de VS bedroeg 22 % in 2023, gemeten aan de hand van het bbp per gewerkt uur met koopkrachtcorrectie. Europese Commissie: Jaarlijks verslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen 2025.

⁹ Verslag van Enrico Letta: "Much more than a Market" (Veel meer dan een markt).

nodig is om het Europese sociale model te beschermen, de schone transitie te ondersteunen¹⁰ en onze strategische soevereiniteit¹¹ en veiligheid¹² te waarborgen.

In een periode van economische onzekerheid als gevolg van geopolitieke uitdagingen en spanningen op handelsgebied, is de Europese markt ons anker voor stabiliteit en veerkracht. Ze maakt het mogelijk schokken op te vangen en beschermt EU-bedrijven tegen mondiale onzekerheden en marktrisico's. Europeanen zijn elkaars eerste partners, die in heel Europa vervaardigde producten en diensten uitwisselen tussen de lidstaten en regio's. De eengemaakte markt is cruciaal om het concurrentievermogen op continentaal niveau op te bouwen in een wereld van reuzen. Zij is van vitaal belang voor de uitvoering van de acties in het kader van het compas voor concurrentievermogen, de North Star van deze Commissie¹³. Door de resterende belemmeringen weg te nemen en de eengemaakte markt uit te breiden, wordt de markttoegang verbeterd, niet het minst voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en innovatieve en opschalende bedrijven, en wordt gezorgd voor meer keuze tegen goedkopere prijzen. Dit moet verder worden benut en vereist de ontwikkeling van onze Europese markt door belemmeringen voor een vlot verkeer van goederen, diensten, mensen en kapitaal weg te nemen. Ook moeten de Europese waardeketens, businesscases voor investeringen en leidende markten worden versterkt en moet gebruik worden gemaakt van onze beschikbare instrumenten, waaronder overheidsopdrachten. Een sterk cohesiebeleid kan, naast een doeltreffende eengemaakte markt, zorgen voor echte inclusie in de hele EU, zodat iedereen kan gedijen daar waar ze zich thuis voelen.

We moeten onze visie op een eenvoudige, eerlijke en naadloze eengemaakte markt absoluut nieuw leven inblazen. Centraal in deze visie staat een contract met bedrijven en burgers: meer vrij verkeer binnen de eengemaakte markt en meer bescherming en empowerment op onze Europese markt. Dit vereist concrete en snelle vooruitgang met belangrijke beleidsprojecten – met name op het gebied van digitale, kapitaal-, energie- en telecommunicatiemarkten – en uitvoerbare beleidsmaatregelen die op Europees, nationaal en regionaal niveau worden geëerbiedigd en gehandhaafd. Hoewel dit altijd de ambitie is geweest, moet het nu een consistentere realiteit worden. De huidige mondiale context vraagt om de politieke wil om de resterende belemmeringen definitief aan te pakken: de Europese, nationale en regionale niveaus zullen zichzelf en elkaar ter verantwoording moeten roepen. Er is een nieuwe aanpak nodig om deze keer tot betere resultaten te komen. Niet door een extra laag regels toe te voegen. Maar door een extra laag ambitie en inzet van iedereen toe te voegen om de regels te laten werken. Het is tijd om de Europese markt te laten functioneren, tijd om voor Europa te kiezen.

Een nieuwe methode voor onze Europese markt

---

¹⁰ De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie (COM(2025) 85 final).

¹¹ Verslag van Mario Draghi: “The future of European competitiveness — A competitiveness strategy for Europe” (De toekomst van het Europese concurrentievermogen — Een strategie voor het concurrentievermogen van Europa).

¹² Verslag van Sauli Niinistö: “Safer together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness” (Samen veiliger – Versterking van de civiele en militaire paraatheid en gereedheid van Europa).

¹³ COM(2025) 30 final.

Deze strategie bevat een nieuwe aanpak voor de verdere ontwikkeling van onze Europese markt. Ze bestaat uit de volgende pijlers:

Minder belemmeringen: gezamenlijke en gerichte inspanningen om de schadelijkste belemmeringen voor de eengemaakte markt weg te nemen — verdubbeling van de inspanningen om de “verschrikkelijke tien” aan te pakken. Te veel belemmeringen blijven de eengemaakte markt beperken en dat heeft negatieve gevolgen voor de handel en investeringen¹⁴. Al deze belemmeringen moeten en zullen worden aangepakt. Maar we moeten ons blijven concentreren. Daarom stellen wij in deze strategie voor om, als eerste prioriteit, de tien schadelijkste belemmeringen voor de eengemaakte markt aan te pakken.

Meer ambitie: een nieuwe aanpak om de Europese dienstenmarkten te stimuleren. Bij het streven naar meer ambitie en afstemming is een nieuwe aanpak nodig om de Europese dienstenmarkten nieuw leven in te blazen. Er is dringend behoefte aan een sterkere dynamiek binnen de eengemaakte markt voor diensten, waarbij de centrale rol ervan wordt erkend. De voorgestelde sectorale aanpak zal gericht zijn op specifieke dienstensectoren die de grootste economische meerwaarde kunnen opleveren en relevant zijn voor de dubbele transitie. Het is hoog tijd voor deze aanpak.

Meer aandacht voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), met inbegrip van innovatieve start-ups en scale-ups. Kmo's en kleine midcap-ondernemingen (SMC's) behoren tot de ondernemingen die het zwaarst worden getroffen door de versnippering van de markt op het gebied van regelgeving en administratie en zullen het meest profiteren van een meer geïntegreerde Europese markt. In deze strategie wordt een reeks maatregelen voorgesteld om kmo's in staat te stellen optimaal gebruik te maken van hun Europese markt. Zij zal worden aangevuld met een specifieke strategie voor startende en opschalende bedrijven.

Effectievere digitalisering: De lidstaten en de EU moeten synchroon werken. Digitalisering kan een gezamenlijk bestuur stimuleren en zakendoen in de EU versnellen. Digitale instrumenten maken een optimale werking van de eengemaakte markt mogelijk en zijn van cruciaal belang voor de doeltreffende en efficiënte uitvoering van het beleid. Dit gaat hand in hand met de Europese ambitie voor vereenvoudiging.

Meer vereenvoudiging: onmiddellijk actie ondernemen om de administratieve rompslomp te verminderen en de zaken eenvoudiger te maken. Het omnibuspakket bij deze strategie beantwoordt aan de verwachtingen van bedrijven: rekening houden met kleine midcaps om de regelgeving af te stemmen op hun behoeften, overstappen van een op documenten gebaseerde naar een op gegevens gebaseerde eengemaakte markt en een noodoplossing bieden voor producten die toegang tot de markt moeten krijgen. In het algemeen moeten we streven naar vereenvoudiging die leidt tot lagere kosten, hogere productiviteit en een betere werking van de eengemaakte markt, zonder afbreuk te doen aan onze ambitie op het gebied van klimaat en duurzaamheid en onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We hebben eenvoudige regels nodig die het gemakkelijker maken om te groeien en zaken te doen

---

¹⁴ Europese Commissie: Jaarlijks verslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen, COM(2025) 26 final.

op de eengemaakte markt¹⁵. Het beginsel “1 in, 27 uit” moet het leidende beginsel van onze eengemaakte markt zijn.

Effectievere uitvoering en handhaving: de goede werking van onze Europese markt is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de EU en de lidstaten. Ze berust op een slimme uitvoering en handhaving van overeengekomen beleidsmaatregelen die sterke instellingen en eerbiediging van de rechtsstaat vereisen. Een doeltreffende handhaving van de overeengekomen regels blijft van cruciaal belang. Dit vereist proactieve maatregelen om het ontstaan van nieuwe belemmeringen te voorkomen, gezamenlijke werkzaamheden op het gebied van de interpretatie en toepassing van regels en waar nodig juridische corrigerende maatregelen, om te zorgen voor een stabiele operationele omgeving waarin de wetgeving doeltreffend en uniform wordt toegepast, waardoor de EU en haar lidstaten een concurrentievoordeel krijgen. Ze vereist ook doortastende handhavingsmaatregelen, met inbegrip van meer systematische inbreukprocedures.

Meer verantwoordelijkheid: politieke en nationale betrokkenheid vergroten. We hebben meer nationale verantwoordelijkheid en een serieuze inzet van alle actoren op alle bestuursniveaus nodig. De lidstaten worden aangemoedigd de invoering van nieuwe belemmeringen te voorkomen, onder meer bij de omzetting van EU-regels in nationaal recht, en regelgevende en administratieve belemmeringen op regionaal en nationaal niveau aan te pakken. Het is van cruciaal belang te beoordelen of nationale ontwerpmaatregelen in overeenstemming zijn met het EU-recht en de transparantie van deze maatregelen ten aanzien van andere lidstaten en belanghebbenden te waarborgen.

Meer synergie: paradigmaverschuiving in de EU-uitgaven. Momenteel is er weinig rechtstreeks verband tussen EU-uitgaven (gericht op investeringen) en lidstaten die regelgevingshervormingen doorvoeren om belemmeringen voor de eengemaakte markt weg te nemen of Europese businesscases en waardeketens te bevorderen. Er is een aanzienlijk potentieel om de EU-begroting te gebruiken als springplank om nationale hervormingen te bevorderen die de beleidsdoelstellingen voor de eengemaakte markt ten goede komen. Het zou de uitvoering van het EU-acquis intensiever kunnen bevorderen dan nu het geval is, bijvoorbeeld door investeringen te ondersteunen om administratieve belemmeringen weg te nemen, onder meer door steun te verlenen die gericht is op bedrijven, banen en componenten in de EU.

Meer bescherming: een schild tegen oneerlijke handelspraktijken. De omvang van de eengemaakte markt, haar capaciteit om schokken op te vangen en de hoge sociale, milieu- en consumentennormen beschermen EU-burgers en -bedrijven tegen toenemende internationale onzekerheden. Een hoog niveau van consumentenbescherming waarborgen is van essentieel belang voor een goed functionerende eengemaakte markt en is nodig om het vertrouwen van de consument, de rechtszekerheid en een gelijk speelveld voor bedrijven te waarborgen. In dit verband biedt de Europese markt, waar nodig beschermd door een doeltreffend gebruik van handelsbeschermingsinstrumenten, een bron van stabilisatie en veerkracht die EU-bedrijven kan beschermen tegen handelsverstoringen en externe afhankelijkheden kan verminderen, met name wanneer die worden ondersteund door beleid dat binnenlandse consumptie en investeringen stimuleert.

---

¹⁵ Een eenvoudiger en sneller Europa: Mmedeling over uitvoering en vereenvoudiging, COM (2025) 47 final.

Hoofdstuk 1. Belemmeringen wegnemen: Extra inzetten op de “Verschrikkelijke tien”

Op basis van uitgebreide raadplegingen van belanghebbenden¹⁶ heeft de Commissie een reeks van tien verschrikkelijke belemmeringen voor de eengemaakte markt in kaart gebracht die zij met deze strategie prioritair zal aanpakken. Vaak zijn deze belemmeringen een onbedoeld gevolg van legitieme beleidsoverwegingen. Het wegnemen van de belemmeringen doet dan ook geen afbreuk aan het streven naar strenge sociale en milieunormen ter bescherming van burgers en werknemers op de eengemaakte markt.

1. Te complexe EU-regels

Het beleid en de wetgeving van de EU spelen een belangrijke rol bij het tot stand brengen van de eengemaakte markt en het waarborgen van de aantrekkelijkheid van die markt voor bedrijven, investeerders en consumenten. Heel vaak wordt de eengemaakte markt verwezenlijkt door één geheel van regels waarbij één EU-brede regel 27 nationale regels vervangt. Maar soms kan het EU-acquis complex en overlappend worden, met hoge nalevingskosten of andere vermijdbare administratieve lasten tot gevolg. Om dit aan te pakken, onderwerpt de Commissie, in nauw overleg met de betrokken belanghebbenden, het volledige EU-acquis aan een stresstest. Als gevolg daarvan zullen wij een reeks omnibuspakketten voor vereenvoudiging voorstellen, waarvan er één parallel met deze strategie wordt aangenomen. Dit vierde omnibuspakket zal de lasten voor EU-bedrijven verlichten door de uitzonderingen voor kmo's uit te breiden tot kleine midcaps, door de verplichting om productconformiteitsdocumentatie in papieren vorm te verstrekken af te schaffen, door bedrijven de keuze te geven om gebruiksaanwijzingen digitaal te verstrekken en door een oplossing te bieden voor producten die vanwege een gebrek aan normen niet op de markt kunnen worden gebracht. Er zullen verdere omnibusvoorstellen volgen, waaronder een digitale omnibus die gericht is op het vereenvoudigen van de wetgeving inzake de eengemaakte markt, ook op digitaal gebied, en een milieu-omnibus om de naleving van met name de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te vergemakkelijken op een manier die geen nieuwe marktbelemmeringen opwerpt. De concurrentievermogenstoets als kernonderdeel van de effectbeoordeling zal er ook voor zorgen dat er door nieuwe EU-wetgeving geen nieuwe belemmeringen worden gecreëerd, naast het wegnemen van belemmeringen op nationaal niveau, aangezien een goed functionerende eengemaakte markt van cruciaal belang is om ons concurrentievermogen te versterken.

Een wildgroei en een veelheid aan regelgevers en agentschappen kunnen heterogene vereisten en complexe procedures nog verzwaren. Een betere samenhang en afstemming tussen de autoriteiten en de lidstaten zou bijdragen tot meer doeltreffendheid en minder omslachtigheid bij het toezicht op marktdeelnemers en de toepassing van relevante regels¹⁷.

Toekomstige wetgevingsinitiatieven, zowel nieuwe als herzieningen van bestaande EU-wetgeving, zullen streven naar eenvoudiger regels. Een voorbeeld hiervan zijn de EU-regels voor overheidsopdrachten die bedoeld zijn om de transparantie en de

---

¹⁶ [Synopsis report on the Single Market Strategy consultation activities.](#)

¹⁷ Verslag van Mario Draghi: “The future of European competitiveness — A competitiveness strategy for Europe” (De toekomst van het Europese concurrentievermogen — Een strategie voor het concurrentievermogen van Europa).

grensoverschrijdende inkoop van werken, producten en diensten te bevorderen. De complexiteit en versnippering van sommige van deze regels ontmoedigen echter overheidsinkopers om gebruik te maken van het volledige instrumentarium en bedrijven om grensoverschrijdend deel te nemen aan aanbestedingen, en maken het niet mogelijk de strategische investeringsmogelijkheden van overheidsopdrachten te benutten.

Het is met name van belang te voorzien in eenvoudige, geharmoniseerde regels in belangrijke strategische sectoren, zoals defensie. Gezien de geopolitieke omstandigheden is het dringend noodzakelijk de bestaande regels en procedures te vereenvoudigen en te coördineren om de versnippering van de Europese defensiemarkt aan te pakken, de vereiste investeringen te vergemakkelijken en de gereedheid van de Europese defensie-industrie op lange termijn te vergroten. Daartoe moeten de lidstaten, zoals uiteengezet in het Witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030, massaal investeren in defensievermogens en defensiesystemen aankopen om kritieke vermogenstekorten te dichten. De defensiemarkt van de EU wordt gekenmerkt door een gebrek aan schaalvoordelen, nationale spelers die vaak voornamelijk op hun binnenlandse markten inspelen, langdurige onderinvesteringen, inefficiënties en afhankelijkheid van leveranciers van buiten de EU¹⁸. De totstandbrenging van een volledig functionerende EU-brede markt voor defensie-uitrusting, waarbij de lidstaten vertrouwen hebben in aanbestedingen, onderaanneming en aankopen van andere lidstaten, zou de toegang tot defensieproducten, -componenten en -reserveonderdelen waarborgen, waardoor de voorzieningszekerheid in tijden van crisis wordt gewaarborgd. Dit zal bijdragen tot meer Europese veiligheid, defensievermogens en autonomie. Daarnaast zijn gezamenlijke en grensoverschrijdende aanbestedingen nodig om leidende markten te creëren. Bij de herziening van de EU-richtlijn inzake overheidsopdrachten op het gebied van defensie en gevoelige veiligheid, die gepland is voor 2026, zal rekening worden gehouden met de aanbeveling van het kompas voor concurrentievermogen om een Europese preferentie in te voeren die alleen tot stand kan worden gebracht op een functionerende EU-brede markt voor defensie-uitrusting die een gelijk speelveld en eerlijke concurrentie tussen EU-bedrijven mogelijk maakt.

In de bouwsector leidt het ontbreken van geharmoniseerde niet-prijsgerelateerde criteria bij overheidsopdrachten in de EU tot onzekerheid en aanzienlijke administratieve lasten voor bedrijven die in verschillende landen aan aanbestedingen willen deelnemen. Terwijl sommige lidstaten eisen hebben ingevoerd om de koolstofemissies van belangrijke materialen zoals staal en cement te verminderen, hebben andere landen zich beperkt tot vrijwillige aanbevelingen, zonder of met andere specifieke doelstellingen. Deze inconsistentie maakt het voor bedrijven, met name kmo's die koolstofarme producten aanbieden, moeilijk om gebruik te maken van aanbestedingsprocedures en kansen op verschillende markten te benutten.

Acties:

- Goedkeuring van omnibuspakketten voor vereenvoudiging om onnodige lasten te verminderen om een doeltreffende uitvoering van beleidsdoelstellingen te waarborgen, zoals de digitale omnibus die gericht is op het stroomlijnen en vereenvoudigen van bepaalde elementen van het digitale acquis van de EU en de omnibus om de naleving van de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te vergemakkelijken (lopend)

---

¹⁸ Zoals uiteengezet in het gezamenlijk witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030, JOIN (2025) 120, zal de eerste stap in juni 2025 een omnibusvoorstel zijn.

- Concurrentievermogenstoets tijdens de effectbeoordelingsfase om de samenhang van de eengemaakte markt en verdere innovatie te waarborgen (lopend)
- Evaluatie van nationale en Europese agentschappen op het gebied van de eengemaakte markt met het oog op een doeltreffende toepassing van de wetgeving (eerste kwartaal 2026)
- Het kader voor overheidsopdrachten herzien om de gefragmenteerde en complexe bepalingen ervan te centraliseren en te stroomlijnen, en het gebruik van duurzaamheid, veerkracht, sociale aspecten en, in bepaalde technologieën en strategische sectoren, Europese preferentiecriteria in EU-overheidsopdrachten te integreren en tegelijkertijd te zorgen voor concurrerende aanbestedingen (2026)
- Samen met de herziening van het kader voor overheidsopdrachten, de richtlijn betreffende aanbestedingen op defensie- en veiligheidsgebied¹⁹ herzien om de regels en procedures voor overheidsopdrachten op defensiegebied te vereenvoudigen en te harmoniseren en rekening te houden met een mogelijke Europese voorkeur (2026)

2. Gebrek aan betrokkenheid van de lidstaten bij de eengemaakte markt

Bedrijven en burgers in de EU melden voortdurend nationale regels die de door de Verdragen gewaarborgde fundamentele vrijheden onevenredig beperken of economisch schadelijke belemmeringen op de eengemaakte markt opwerpen. De nationale regels houden vaak onvoldoende rekening met de beginselen en rechtskaders van de EU. De lidstaten creëren ook belemmeringen en versnippering op de eengemaakte markt door een gebrekkige omzetting, onjuiste, onnodig uiteenlopende of omslachtige uitvoering van het EU-recht (“gold-plating”).

Meer dan ooit zijn gedeelde verantwoordelijkheid, het toekennen van politieke prioriteit aan de eengemaakte markt en de handhaving van de regels van cruciaal belang. De Commissie roept de lidstaten dan ook op om een sherpa voor de eengemaakte markt op hoog niveau aan te wijzen in het kabinet van hun premier of president die gezag heeft ten aanzien van alle delen van de regering. De sherpa moet de toepassing van de regels van de eengemaakte markt bevorderen en een actieve rol spelen bij het voorkomen en aanpakken van nationale regelgevende en administratieve belemmeringen voor de eengemaakte markt. De sherpa’s moeten ook met elkaar samenwerken om belemmeringen op de eengemaakte markt sneller uit de weg te ruimen. Om de samenwerking te vergemakkelijken, zal de uitvoerend vicevoorzitter van de Commissie die verantwoordelijk is voor de eengemaakte markt of zijn vertegenwoordiger de sherpa’s op hoog niveau regelmatig bijeenroepen.

Politieke versterking is ook nodig om de taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt (SMET) verder te versterken²⁰. Een jaarlijkse politieke bijeenkomst op hoog niveau met de ministers voor de eengemaakte markt, de sherpa’s op hoog niveau en de uitvoerend vicevoorzitter van de Commissie die verantwoordelijk is voor de eengemaakte markt, zal strategische sturing bieden voor de werkzaamheden van SMET en politieke steun

---

¹⁹ Richtlijn 2009/81/EG.

²⁰ SMET brengt de diensten van de lidstaten en de Commissie samen en richt zich op het wegnemen van concrete belemmeringen voor de vrijheden van burgers, bedrijven en zelfstandigen in de EU, die willen profiteren van de eengemaakte markt. Voor meer informatie, zie hoofdstuk 5. Handhaving van de regels van de eengemaakte markt en de [speciale website van SMET](#).

bieden voor de uitvoering van gezamenlijk in kaart gebrachte oplossingen om belemmeringen weg te nemen²¹.

Niemand kan het ontstaan van nieuwe belemmeringen op de eengemaakte markt doeltreffender voorkomen dan de lidstaten. Het is de verantwoordelijkheid van de lidstaten om ervoor te zorgen dat de nationale regelgeving al in de beginfase voldoet aan de regels van de eengemaakte markt en dat de voorwaarden worden geschapen voor burgers en bedrijven om de voordelen van de eengemaakte markt ten volle te benutten. De eengemaakte markt is belangrijker dan ooit. Dat geldt ook voor de grondige beoordeling van de evenredigheid van alle nationale ontwerpregels en een beter gebruik van kennisgevingsmechanismen op EU-niveau²². Tussen 2022 en 2024 gaf ongeveer 15 % van de kennisgevingen van nationale voorschriften of de ontwerpen daarvan echter aanleiding tot bezorgdheid bij de Commissie omdat zij mogelijk belemmeringen konden opwerpen of de eengemaakte markt zouden kunnen fragmenteren. Dit heeft geleid tot dialogen tussen de Commissie en de betrokken lidstaten²³. De lidstaten wordt verzocht met de Commissie samen te werken om ervoor te zorgen dat het potentieel van de bestaande mechanismen ten volle wordt benut en dat er een robuuste evenredigheidsbeoordeling van ontwerpen van nationale maatregelen wordt uitgevoerd om de Commissie, andere lidstaten en belanghebbenden in staat te stellen een doeltreffende uitwisseling vooraf aan te gaan om te voorkomen dat een onevenredige nieuwe belemmering ontstaat. Daarnaast zal de Commissie beoordelen of de gebieden die tot dusver niet onder de kennisgevingsverplichting vallen, meer gefragmenteerd zijn op de eengemaakte markt en of het ontbreken van kennisgevingsverplichtingen de goede werking van de eengemaakte markt aanzienlijk belemmert. Eind 2026 zal de Commissie de balans opmaken van de situatie en op basis daarvan beslissen of zij wetgevingsmaatregelen zal voorstellen om lacunes op te vullen en de preventiegovernance te versterken.

De Commissie zal ook een eengemaaktemarktdimensie opnemen in het verslag over de rechtsstaat en werkt samen met de lidstaten en belanghebbenden om rechtsstatelijke kwesties aan te pakken die gevolgen hebben voor bedrijven, met name kmo's, die grensoverschrijdend actief zijn.

Een lidstaat legt een certificeringsregeling op aan ondernemers die apparatuur voor hernieuwbare energie willen installeren of de energie-efficiëntie van gebouwen willen verbeteren, zodat de ontvangers van die diensten financiële overheidssteun kunnen ontvangen. De afgelopen jaren zijn de verschillende steunmaatregelen van de overheid voor de renovatie van gebouwen en de installatie van apparatuur voor hernieuwbare energie ingevoerd, waarvoor vaak een interventie van een ondernemer met dit specifieke certificaat vereist is. Het werd dus een voorwaarde voor toegang tot een aanzienlijk deel van de markt voor de renovatie van gebouwen in die lidstaat. De certificeringsregeling bevat verschillende voorwaarden die verder gaan dan de in de richtlijn

---

²¹ Zo zijn de leden van SMET tot dusver niet in staat geweest hun collega's van de verantwoordelijke instellingen te overtuigen om een voldoende aantal goede praktijken in te voeren om het voor alle bedrijven gemakkelijker te maken een bankrekening in hun lidstaat te openen. Momenteel is 40 % van de 5 beste praktijken per lidstaat uitgevoerd, wordt 22 % overwogen en zal 24 % niet in aanmerking worden genomen (geen informatie over 13 %). Een politieke bijeenkomst op hoog niveau moet ervoor zorgen dat de voorgestelde oplossingen meer ingang vinden.

²² Zie hoofdstuk 5 voor meer informatie over preventieve instrumenten. Handhaving van de regels van de eengemaakte markt.

²³ Op basis van de statistieken van de Commissie over kennisgevingen in het kader van de richtlijn transparantie op de eengemaakte markt (Richtlijn (EU) 2015/1535) en de dienstenrichtlijn (Richtlijn 2006/123/EG).

hernieuwbare energie geharmoniseerde voorwaarden en leiden tot grote toegangsproblemen voor ondernemingen die niet in die lidstaat gevestigd zijn.

Acties:

- Een eerste vergadering van de sherpa's voor de eengemaakte markt op hoog niveau bijeenroepen (vierde kwartaal 2025)
- Een eerste jaarlijkse politieke bijeenkomst op hoog niveau van SMET organiseren (vierde kwartaal 2025)
- Een handeling ter voorkoming van belemmeringen op de eengemaakte markt voorstellen (derde kwartaal 2027, indien nodig, op basis van de beoordeling van de werking van bestaande preventieve instrumenten)

3. Ingewikkelde vestiging en exploitatie van bedrijven

De oprichting en werking van ondernemingen in de hele EU blijft complex en duur als gevolg van de versnippering van de rechtsregels in de lidstaten. Bedrijven, en met name start-ups, wijzen op de versnippering van de regels in de EU en benadrukken dat de procedures voor het oprichten van en investeren in bedrijven niet voldoende digitaal, eenvoudig en snel zijn, waardoor bedrijven niet met succes kunnen opschalen in de EU. Een veelbelovende optie, die zowel in het verslag-Letta als in het verslag-Draghi sterk wordt aangemoedigd, zou erin bestaan een 28e regeling²⁴ op te zetten die gericht is op bedrijven die actief zijn op de eengemaakte markt: dit zou ambitie en innovatie mogelijk maken. De 28e regeling op Europees niveau zal voorzien in één reeks regels, eventueel op progressieve en modulaire wijze. Ze zou een EU-rechtskader voor bedrijven omvatten dat standaard gebaseerd is op digitale oplossingen, en bedrijven helpen belemmeringen weg te nemen bij het opzetten en exploiteren op de hele eengemaakte markt. Daartoe zullen de toepasselijke regels worden vereenvoudigd en faillissementskosten worden verminderd door specifieke aspecten binnen relevante rechtsgebieden, waaronder insolventie-, arbeids- en belastingrecht, aan te pakken. Er zal worden onderzocht of bedrijven zich sneller, idealiter binnen 48 uur, in Europa zouden kunnen vestigen, in overeenstemming met de visie van Enrico Letta op een “Europese gedragscode inzake ondernemingsrecht”.

De overdracht van bedrijven aan een nieuwe generatie ondernemers creëert kansen en houdt banen in stand. Bedrijfsoverdrachten – overdracht van een bedrijf aan een nieuwe eigenaar, vaak met een nieuw management – kunnen complex zijn en moeten voldoen aan de specifieke voorschriften van elke lidstaat. Het aantal bedrijfsoverdrachten in Europa neemt toe, maar het kader voor bedrijfsoverdrachten biedt onvoldoende antwoord op de bestaande uitdagingen²⁵.

Een bedrijf met een groeiende activiteit besluit permanente aanwezigheid uit te bouwen in drie andere lidstaten om lokale klanten aan te trekken. Daartoe moet het eerst het nationale vennootschapsrecht in elke lidstaat beoordelen en begrijpen, voor elk bedrijf een andere nationale rechtsvorm aannemen en de organisatiestructuur van elk bedrijf aanpassen om aan de nationale vereisten te voldoen. Als de taalbarrière en de verschillen in het rechtstelsel van de lidstaat aanzienlijk zijn, moet de onderneming

²⁴ Het EU-kompas voor concurrentievermogen (COM(2025) 30 final).

²⁵ Beoordeling van de randvoorwaarden voor bedrijfsoverdrachten in de lidstaten, Het netwerk van kmo-gezanten, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/60694>.

mogelijk een beroep doen op een externe consultant of advocaat. Dat leidt tot aanzienlijke vertragingen, kosten en administratieve lasten, met name voor een kmo.

Acties:

- Gemeenschappelijke regels vaststellen om het digitaal opzetten van bedrijven en hun activiteiten in de hele eengemaakte markt te vergemakkelijken (wetgevingsvoorstel inzake de “28e regeling” — eerste kwartaal 2026)
- Herziening van de aanbeveling van de Commissie inzake bedrijfsoverdrachten²⁶ (vierde kwartaal 2025)

4. Erkenning van beroepskwalificaties

De eengemaakte markt biedt een uniek kader waarbinnen mensen met hun vaardigheden en kwalificaties vrij kunnen bewegen. Hoe sneller beroepskwalificaties worden erkend, des te gemakkelijker is het voor burgers om in andere lidstaten te werken en voor dienstverleners om grensoverschrijdend actief te zijn. Het EU-recht voorziet in de wederzijdse erkenning door de lidstaten van beroepskwalificaties die in een ander EU-land zijn verworven en die verplicht zijn om permanent gereguleerde diensten uit te oefenen. Om wereldwijd concurrerend te blijven, moet de EU haar capaciteit versterken om talent aan te trekken en te behouden dat de tekorten aan vaardigheden op de arbeidsmarkt kan helpen opvullen. Onderdanen van derde landen worden echter nog steeds geconfronteerd met belangrijke belemmeringen om te werken in de beroepen waarin zij gekwalificeerd zijn.

Langdurige en complexe erkenningsprocedures beletten EU-burgers hun beroep in andere lidstaten uit te oefenen. Dit kan hen in een lager gekwalificeerde rol duwen en het effect van de huidige demografische trends op de arbeidsmarkt verergeren. Digitale processen hebben het potentieel om erkenningsprocedures te versnellen, die nog te vaak op papier zijn gebaseerd. Volgens een recent verslag van de Europese Rekenkamer hebben slechts twee lidstaten voorzien in volledig elektronische erkenningsprocedures of het gebruik van e-mail zonder om aanvullende fysieke documenten te vragen²⁷.

Automatische erkenningsprocedures maken een snellere en efficiëntere erkenning van beroepskwalificaties mogelijk, maar zijn beperkt tot slechts enkele beroepen, met name in de gezondheidszorg. Door het toepassingsgebied van automatische erkenningsprocedures uit te breiden met instrumenten zoals de bestaande gemeenschappelijke opleidingskaders, kan de erkenning van beroepskwalificaties sneller en doeltreffender worden. In de vaardigheidsunie²⁸ is een initiatief voor de overdraagbaarheid van vaardigheden aangekondigd om belemmeringen voor de mobiliteit van werknemers aan te pakken.

Een gespecialiseerd ingenieursbedrijf heeft nagelaten een hooggekwalificeerde technicus uit een andere lidstaat over de grens in dienst te nemen als gevolg van de langdurige erkenningsprocedures en een verzoek om gelegaliseerde vertalingen van een reeks documenten ter bevestiging van de kwalificaties die de technicus in zijn land van herkomst heeft behaald.

²⁶ 94/1069/EG: Aanbeveling van de Commissie van 7 december 1994 inzake de overdracht van kleine en middelgrote ondernemingen.

²⁷ Europese Rekenkamer: “Erkenning van beroepskwalificaties”; Speciaal verslag 10/2024.

²⁸ COM(2025) 90 final.

Acties:

- De EU-wetgeving onderzoeken om belemmeringen voor de mobiliteit van werknemers aan te pakken.
- De procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties sneller en efficiënter maken door meer gebruik te maken van digitale tools (vierde kwartaal 2026)
- De erkenning van beroepskwalificaties vergemakkelijken door de regelingen voor automatische erkenning uit te breiden, bijvoorbeeld via gemeenschappelijke opleidingskaders (vierde kwartaal 2026)
- De EU-wetgeving onderzoeken om gemeenschappelijke regels vast te stellen voor de erkenning en validering van kwalificaties en vaardigheden van onderdanen van derde landen (vierde kwartaal 2026)

5. Lange vertragingen bij de vaststelling van normen wegen op innovatie en concurrentievermogen

Normen²⁹ zijn de belichaming van innovatie en vormen de kern van een veerkrachtige, groene en digitale eengemaakte markt. Zij bieden rechtszekerheid, vergemakkelijken de toegang tot nieuwe technologieën en stimuleren het mondiale concurrentievermogen van EU-bedrijven. Ons normalisatiekader heeft echter moeite om tegemoet te komen aan markt- en beleidsbehoeften, met name op het gebied van tijdigheid, inclusiviteit en toegang tot normen. Bedrijven worden geconfronteerd met het gebrek aan of laattijdige beschikbaarheid van geharmoniseerde normen, waardoor kosten en onzekerheid ontstaan, hun concurrentievermogen wordt belemmerd en de invoering van nieuwe technologieën op de eengemaakte markt wordt vertraagd. De Commissie zal trachten het EU-kader voor geharmoniseerde normen toekomstbestendig te maken door de normalisatieverordening te herzien. Daardoor zal de snelheid en flexibiliteit van het normalisatieproces vergroten en wordt een door belanghebbenden gestuurd proces gewaarborgd met evenwichtiger participatie van belanghebbenden, met name voor start-ups, kmo's, het maatschappelijk middenveld en de academische wereld. De toegang tot normen wordt verbeterd en de rol van de EU als mondiale normsteller wordt versterkt. Dit zal ook bijdragen tot de doeltreffende werking van het EU-kader voor productwetgeving, dat de kern vormt van de eengemaakte markt. Door normalisatie nauw te verbinden met de onderzoeks- en innovatie-inspanningen van de Unie, waaronder de in het kader van het metrologie-initiatief vastgestelde basismeeteenheden, wordt het vrije verkeer van diensten en producten bevorderd.

Ondertussen zal het omnibuspakket dat samen met deze strategie is goedgekeurd, de Commissie in staat stellen om, in gevallen waarin het huidige normalisatiesysteem geen resultaat geeft, gemeenschappelijke specificaties vast te stellen die bedrijven kunnen gebruiken om aan te tonen dat zij aan de wettelijke vereisten voldoen.

Een bedrijf ontwikkelt geavanceerde onbemande luchtvaartuigsystemen die sinds 2023 moeten voldoen aan wettelijke eisen inzake ontwerp, productie, onderhoud en exploitatie. De Commissie heeft de Europese normalisatieorganisaties verzocht geharmoniseerde normen te ontwikkelen om bedrijven te helpen deze eisen toe te passen. Tot dusver is er echter slechts één norm ontwikkeld, terwijl er zeven nog in behandeling zijn. Zonder deze normen heeft het bedrijf een duurdere
--

---

²⁹ d.w.z. geharmoniseerde normen en andere Europese normen ter ondersteuning van het EU-recht.

conformiteitsbeoordeling moeten uitvoeren, wat tot rechtsonzekerheid en administratieve lasten heeft geleid. Deze kosten hadden anders in innovatie kunnen worden geïnvesteerd.

Acties:

- De Commissie in staat stellen zo nodig gemeenschappelijke specificaties vast te stellen (samen met de strategie aangenomen omnibusvoorstel)
- De normalisatieverordening herzien (Wetgevingsvoorstel — tweede kwartaal 2026)

6. Versnipperde regels voor verpakking, etikettering en afval

Productetiketten bieden consumenten belangrijke informatie over veiligheid, duurzaamheid en voeding. Uiteenlopende nationale etiketteringsvoorschriften maken het echter moeilijk om op de eengemaakte markt handel te drijven. De verschillende voorschriften dwingen producenten ertoe verschillende versies van het product voor verschillende markten te ontwikkelen of producten opnieuw te etiketteren of zelfs te herverpakken wanneer zij deze over de grenzen heen vervoeren. De wildgroei aan etiketteringsvoorschriften vergroot ook de complexiteit van de informatie die aan de consument wordt verstrekt.

In de etiketteringsvoorschriften moet een evenwicht worden gevonden tussen de behoefte aan een duidelijk begrip door de consument enerzijds en de noodzaak om marktbelemmeringen en lasten voor de industrie te verminderen anderzijds. Dit evenwicht zal met verschillende initiatieven worden nagestreefd. De nieuwe verordening betreffende verpakking en verpakkingsafval voorziet in de invoering van geharmoniseerde etikettering van verpakkingen om het sorteren door de consument te vergemakkelijken. De etikettering zal door middel van uitvoeringshandelingen worden gespecificeerd. De Commissie zal de verordening inzake de etikettering van textielproducten herzien om de toepasselijke regels te verduidelijken, versnippering weg te nemen en een groene premie mogelijk te maken door middel van volledig geharmoniseerde en uitgebreide etiketteringsinhoud op een fysiek en digitaal etiket. Op langere termijn is digitale etikettering op basis van een gegevensdrager, zoals een QR-code, de oplossing om de toegang tot etiketten voor consumenten te vereenvoudigen en de naleving voor marktdeelnemers te vergemakkelijken, hoewel essentiële informatie zoals veiligheidsinstructies nog steeds op het product moet worden afgedrukt. Digitale etiketten zullen deel uitmaken van het digitale productpaspoort (DPP)³⁰ dat productgerelateerde informatie bevat, zoals reeds is voorzien in de nieuwe bouwproductenverordening.

We moeten een eengemaakte markt voor afval tot stand brengen. De regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid hebben in de eerste plaats tot doel producenten te verplichten de kosten voor het beheer van hun producten aan het einde van de levensduur te dekken en zo bij te dragen tot recycling en circulariteit. Bepaalde kenmerken van regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zijn echter een van de belemmeringen geworden die het vaakst worden gemeld door ondernemingen die grensoverschrijdend actief zijn in de EU. Hoewel regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid vaak voortvloeien uit EU-wetgeving, heeft het gebrek aan uniformiteit van beginselen en vereisten

---

³⁰ Het DPP werd voor het eerst ingevoerd bij de verordening inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten. Het zal dienen als digitale informatiedrager en zal worden geraadpleegd met behulp van een QR-code op een product, waardoor volumineuze papieren documentatie overbodig wordt. De technische uitvoering is aan de gang en zal naar verwachting in 2026 voor de eerste productcategorieën operationeel worden. Meer informatie vindt u in het hoofdstuk over digitalisering.

geleid tot een grote verscheidenheid aan regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid in de lidstaten, complexiteit van de regelgeving en hoge administratieve lasten voor bedrijven. Met name voor kmo's vormen nationale registratie- en rapportageverplichtingen, waaronder de verplichting om afzonderlijk gemachtigde vertegenwoordigers aan te wijzen voor elke lidstaat waar de producent producten in de handel brengt, een echte belemmering om de Europese tour op te gaan. Bovendien heeft een beperkte ontwikkeling van EU-brede eindeafvalcriteria en de status van bijproducten, die de voorwaarden bepalen waaronder stoffen of voorwerpen niet langer afval zijn en als producten kunnen worden beschouwd, geleid tot de versnippering van de eengemaakte markt voor afval, secundaire materialen en bijproducten. Nationale of regionale eindeafvalcriteria zijn door de lidstaten op ongecoördineerde wijze vastgesteld en worden door de lidstaten onderling niet gemakkelijk erkend. De grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen naar recyclinginstallaties en van secundaire grondstoffen binnen de EU moet verder worden vereenvoudigd en versneld door deze versnippering aan te pakken. Een gebrek aan een geharmoniseerde EU-definitie van bijproducten belemmert ook de circulariteit van productieprocessen.

Om verlichtingsapparatuur in de hele EU te kunnen verkopen, moet een bedrijf voldoen aan de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid in drie categorieën tegelijk: verpakking, elektronische en elektrische apparatuur en batterijen. Om in drie grote lidstaten te verkopen, moet de onderneming 16 verschillende registraties voor regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid verkrijgen, in interactie met 10 verschillende autoriteiten, na langdurige afzonderlijke processen met afzonderlijke vereisten en de betaling van afzonderlijke administratie- en registratiekosten. Na registratie zijn voor elke regeling verschillende rapportageverplichtingen en -termijnen van toepassing.

Acties:

- De etiketteringsvoorschriften via sectorale wetgeving harmoniseren en de uitrol van digitale etiketteringsoplossingen via het digitale productpaspoort (DPP) vergemakkelijken (geleidelijke invoering van DPP, met inbegrip van mogelijke opname via de herziening van het nieuwe wetgevingskader in het tweede kwartaal van 2026)
- Ongerechtvaardigde vereisten inzake gemachtigde vertegenwoordigers uit regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid schrappen en de rapportageverplichtingen verminderen, onder meer door deze te beperken tot een jaarlijkse frequentie (omnibusvoorstel vierde kwartaal 2025)
- De versnippering als gevolg van heterogene nationale regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid aanpakken door verdere harmonisatie, vereenvoudiging en digitalisering, onder meer door middel van een digitaal éénloketsysteem voor informatie, registratie en rapportage (als onderdeel van het voorstel voor wetgeving op het gebied van circulaire economie³¹ - vierde kwartaal 2026)
- De eindeafval- en bijproductcriteria hervormen en zorgen voor een meer geharmoniseerd, soepeler kader op de eengemaakte markt om de eindeafvalfase en de status van bijproduct te bereiken. De vaststelling van EU-brede eindeafvalcriteria

---

³¹ De voorbereiding van de wetgeving op het gebied van circulaire economie zal worden ondersteund door de besprekingen in het kader van de Clean Industrial Dialogue over circulariteit, met speciale aandacht voor de eengemaakte markt.

vergemakkelijken en de vaststelling van dergelijke criteria voor prioritaire afvalstoffen mogelijk maken. Grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen voor recycling vergemakkelijken (als onderdeel van het voorstel voor wetgeving op het gebied van circulaire economie — vierde kwartaal 2026).

7. Verouderde geharmoniseerde productregels en gebrek aan productconformiteit

Het EU-kader voor productwetgeving is een belangrijke troef van de eengemaakte markt, waar geharmoniseerde regels het mogelijk maken een breed scala aan producten in de handel te brengen en tegelijkertijd de consument te beschermen. Het is gebaseerd op i) op beginselen gebaseerde geharmoniseerde productwetgeving (het zogenaamde nieuwe wetgevingskader; NWK)³², in combinatie met ii) een systeem van normen dat het aantonen van conformiteit vergemakkelijkt en innovatie ondersteunt, en iii) een systeem voor markttoezicht dat naleving en consumentenbescherming waarborgt. Deze beleidspijlers vormen een gelijk speelveld met robuuste concurrentie die de weg effent voor het Europese concurrentievermogen op lange termijn. Ook wordt de structuur vastgesteld voor beleidsinitiatieven zoals digitalisering en groene transitie. Dit kader is wel succesvol gebleken, maar het moet worden verbeterd³³. Ten eerste vereist het waarborgen van een gecoördineerde en doeltreffende EU-brede respons op producten met een risico gestroomlijnde vrijwaringsprocedures, die zorgen voor een snelle handhaving in de hele Unie zodra risico's in een lidstaat zijn vastgesteld. Er moeten duidelijke en nauwkeurige voorschriften en tijdige procedures worden ingevoerd voor aangemelde conformiteitsbeoordelingsinstanties om ontoereikende praktijken beter aan te pakken. Ten tweede wordt in het NWK momenteel geen beschrijving gegeven van de verantwoordelijkheden van marktdeelnemers die betrokken zijn bij de circulariteit van producten. Een dergelijke verduidelijking zou de naleving vergemakkelijken en de levenscyclus van producten verlengen. Tot slot moet de productwetgeving van de EU digitale oplossingen volledig omarmen. De huidige afhankelijkheid van traditionele papieren documentatie is achterhaald. In de toekomst zal het digitale productpaspoort (DPP) toegang bieden tot alle essentiële documenten die op grond van de productwetgeving van de EU vereist zijn.

Hoewel het productkader het naadloze verkeer van producten binnen de eengemaakte markt vergemakkelijkt, moet het worden beschermd tegen misbruik. Het enorme volume producten dat van buitenaf de Europese markt binnenkomt, maakt het onmogelijk om volledige naleving te waarborgen via douane- en markttoezichtcontroles. De douaneautoriteiten, de eerste verdedigingslinie aan de grens, zijn overweldigd, met name door de invoer via e-commerce, die goed is voor 97 % van alle douaneaangiften³⁴. Het systeem voor

---

³² Het NWK is gebaseerd op twee belangrijke rechtshandelingen uit 2008: Besluit nr. 768/2008/EG, waarin een model voor de productwetgeving van de EU wordt uiteengezet, en Verordening (EG) nr. 765/2008, aangevuld en gedeeltelijk vervangen door de verordening markttoezicht in 2019. Bij Verordening (EG) nr. 765/2008 is een handleiding voor accreditatie en CE-markering vastgesteld. De 29 wetgevingsteksten die op dit model zijn afgestemd, reguleren verschillende productcategorieën, zoals speelgoed, explosieven, medische hulpmiddelen, meetinstrumenten, meststoffen, uitrusting van zeeschepen, drones en batterijen. Het NWK ondersteunt ongeveer 80 % van de industriële productie en 74 % van de productie binnen de EU.

³³ Evaluatie van het NWK, SWD(2022) 364 final.

³⁴ Mededeling van de Commissie over een uitgebreid EU-instrumentarium voor veilige en duurzame e-commerce (COM(2025) 37 final).

markttoezicht³⁵, de tweede verdedigingslinie, dat ook onder de bevoegdheid van de lidstaten valt, staat eveneens onder enorme druk³⁶. De explosieve hoeveelheid producten uit derde landen die onveilig, nageemaakt of niet-conform zijn, kan ernstige veiligheids- en gezondheidsrisico's voor consumenten met zich meebrengen, heeft negatieve gevolgen voor het milieu en benadeelt legitieme bedrijven. Consumenten zelf noemen onbetrouwbare onlineverkopers als een van de grootste uitdagingen waarmee zij online worden geconfronteerd. Uit studies blijkt dat in sommige sectoren tot 100 %³⁷ van de producten op bepaalde platforms voor e-commerce niet-conform is. Het huidige systeem voor markttoezicht beschikt niet over de middelen en deskundigheid en de structuur ervan is te gefragmenteerd om deze uitdagingen doeltreffend aan te pakken.

Het vermogen om middelen te bundelen, inlichtingen uit te wisselen en prioriteiten te stellen is van cruciaal belang om de schadelijkste producten aan te pakken. De lopende douaneherforming heeft tot doel deze uitdagingen in de eerste lijn aan te pakken via een nieuwe douaneautoriteit, een EU-douanedatahub en aangepaste regels voor ingevoerde e-commercepakketten om een gelijk speelveld te waarborgen, met name door de vrijstelling van invoerrechten onder de drempel van 150 EUR af te schaffen. Er zijn ook besprekingen gaande over een mogelijke heffing om de kosten voor het opschalen van het toezicht op de naleving van de EU-regels voor kleine zendingen te dekken. In dezelfde geest is er behoefte aan governance op EU-niveau op het gebied van markttoezicht, om te zorgen voor systematische coördinatie en begeleiding, en om de capaciteit en deskundigheid van alle markttoezichtautoriteiten in de hele EU op te schalen en te bundelen. We moeten met name markttoezicht op strategische prioritaire gebieden op EU-niveau overwegen, met name met betrekking tot de invoer via e-commerce uit derde landen, waar de door afzonderlijke lidstaten genomen maatregelen mogelijk niet volstaan.

Bijna alle producten die tijdens een controle door een consumentenorganisatie op een bekend groot platform voor e-commerce werden vermeld en werden getest in categorieën zoals helmen, cosmetica, speelgoed en gadgets, kaarsen en sponzen, elektrische en verbonden producten waren gevaarlijk, verstrekten niet de vereiste informatie, zoals veiligheidsinstructies of lijsten van ingrediënten, en/of bevatten onjuiste claims.

Acties:

- Doeltreffende maatregelen nemen om de productconformiteit te verbeteren door synergieën met de capaciteiten van de EU- en nationale douane- en markttoezichtautoriteiten aan te boren en eventueel een EU-markttoezichtautoriteit op te richten (vanaf het derde kwartaal van 2025)

---

³⁵ Het systeem valt onder Verordening (EU) 2019/1020 betreffende markttoezicht. De markttoezichtautoriteiten zijn, in samenwerking met de douaneautoriteiten, verantwoordelijk voor het controleren van producten en het handhaven van de naleving in elke EU-lidstaat. De autoriteiten werken samen via SafetyGate (voor gevaarlijke non-foodproducten) en ICSMS (voor markttoezicht op non-foodproducten) om onveilige producten op te sporen en te verwijderen.

³⁶ Volgens EU-surveillancegegevens werden in 2024 4,6 miljard zendingen van geringe waarde (tot 150 EUR) in de EU ingevoerd. Dat is bijna twee keer zoveel als in 2023 (2,4 miljard) en meer dan drie keer zoveel als in 2022 (1,4 miljard).

³⁷ [BEUC. Under the Microscope: Tests of Temu Products by Consumer Groups, 2025.](#)

- Het kader voor productwetgeving moderniseren om digitalisering te benutten, circulariteit te bevorderen en de waarborgen te versterken (herziening van het nieuwe wetgevingskader – mogelijk wetgevingsvoorstel tweede kwartaal 2026)

8. Restrictieve en uiteenlopende nationale dienstenregelgeving

Hoge regelgevende en administratieve beperkingen ondermijnen reeds lang bestaande marktstructuren en belemmeren innovatie, opschaling en zakelijke kansen. De dienstenrichtlijn heeft bijgedragen tot een vermindering van de belemmeringen³⁸, maar de regelgeving van de lidstaten blijft de toegang beperken tot ongeveer 5700 dienstenactiviteiten die ongeveer 22 % van de beroepsbevolking in de EU³⁹ vertegenwoordigen. Het reguleren van de toegang tot een dienstenactiviteit kan gerechtvaardigd zijn om legitieme doelstellingen van algemeen belang, zoals volksgezondheid en openbare veiligheid, te verwezenlijken. Het grote aantal en het soort gereguleerde diensten en het feit dat sommige diensten slechts in één of enkele lidstaten worden gereguleerd, bevestigen echter dat de lidstaten een duidelijk potentieel hebben om de regeldruk te verminderen om grensoverschrijdende handel en investeringen te vergemakkelijken. Een vermindering met 10 % van de belemmeringen voor de handel in diensten zou de bruto toegevoegde waarde van de EU met 0,5 % doen toenemen⁴⁰ en de “greenfield-FDI” -projecten met 4 tot 21 %⁴¹.

Verschillen in nationale toelatings- en certificeringsvereisten maken het moeilijk om diensten in andere lidstaten te verlenen. De nationale voorwaarden voor vergunningen en certificering lopen sterk uiteen, ook al zijn zij gebaseerd op het Unierecht, waardoor de wederzijdse erkenning van toelatingen of certificeringen in de praktijk moeilijk wordt. De onderliggende voorwaarden voor die vereisten die op het Unierecht zijn gebaseerd op elkaar afstemmen, zou de versnippering van de regelgeving verminderen en het voor een dienstverlener met een vergunning in een lidstaat gemakkelijker maken om zijn diensten in andere lidstaten aan te bieden zonder opnieuw een vergunning of certificering in die lidstaten te moeten aanvragen.

Verplichtingen voor bedrijven en ondernemers om zich in een andere dan hun eigen lidstaat te vestigen, zijn bureaucratisch en duur. De lidstaten mogen dienstverleners uit de EU niet verplichten zich op hun grondgebied te vestigen, aangezien zij op tijdelijke basis grensoverschrijdende diensten kunnen verlenen. De lidstaten beperken deze mogelijkheid echter soms, waardoor dienstverleners in de praktijk worden behandeld alsof zij op hun grondgebied zijn gevestigd. Bedrijven hebben rechtszekerheid nodig over hun recht om tijdelijk grensoverschrijdende diensten te verlenen zonder zich in andere lidstaten te hoeven vestigen.

Een lidstaat weigert een tijdelijke dienstverrichting door een in een buurland gevestigde dierenarts, wat betekent dat deze dierenarts dieren op bedrijven dicht bij zijn praktijk niet kan behandelen louter omdat deze bedrijven zich aan de andere kant van de grens bevinden.

³⁸ Europese Commissie (2021), [Mapping and assessment of legal and administrative barriers in the services sector](#).

³⁹ Europese Commissie: [Database van gereguleerde beroepen](#).

⁴⁰ IFO-Institute: Building a Stronger Single Market: Potential for Deeper Integration of the Services Sector within the EU; Econpol Policy Report 52/2024.

⁴¹ Jungmittag, A., -Marschinski, R. (2023). Service trade restrictiveness and foreign direct investment—Evidence from greenfield FDI in business services. *The World Economy*, 46(6), 1711-1758.

Acties:

- Een initiatief lanceren om de verlening van pan-Europese diensten te vergemakkelijken door aanbieders die in één lidstaat een vergunning hebben of gecertificeerd zijn op basis van het EU-recht, eventueel met inbegrip van de harmonisatie van dergelijke vergunnings- en certificeringsregelingen (tweede kwartaal 2026)
- Juridische richtsnoeren en aanbevelingen aan de lidstaten ontwikkelen om duidelijkheid te verschaffen over het recht om op tijdelijke basis grensoverschrijdende diensten te verlenen (tweede kwartaal 2026)

9. Omslachtige procedures voor de tijdelijke detachering van werknemers

Grensoverschrijdende dienstverlening brengt vaak mobiliteit van ondernemers en hun personeel met zich mee. De tijdelijke detachering van werknemers maakt integraal deel uit van het vrij verrichten van diensten op de eengemaakte markt. In 2023 is het aantal grensarbeiders en detacheringen gestegen tot respectievelijk 1,8 miljoen en 5,5 miljoen. De EU-wetgeving is bedoeld om de rechten van gedetacheerde werknemers te beschermen en tegelijkertijd het vrij verrichten van diensten te vergemakkelijken en eerlijke concurrentie te bevorderen. Er is duidelijk behoefte aan bescherming van gedetacheerde werknemers in risicosectoren, zoals in de bouwsector of de landbouwsector. Om de bescherming van gedetacheerde werknemers te ondersteunen, staat het EU-recht de lidstaten toe administratieve verplichtingen op te leggen, zoals verplichtingen om gedetacheerde werknemers aan te geven, indien dit gerechtvaardigd en evenredig is. Niet alle gedetacheerde werknemers (bv. geschoolde specialisten zoals ingenieurs en technici die machines installeren en onderhouden of leidinggevend personeel) lopen echter dezelfde risico's.

De diversiteit van de nationale aangiftevereisten, zowel wat de aard (papier of digitaal) als de inhoud (aard en aantal gegevenspunten) betreft, heeft bijgedragen tot complexiteit voor zowel bedrijven als gedetacheerde werknemers en heeft de eengemaakte markt versnipperd. Belanghebbenden wijzen regelmatig op de complexiteit van de detachingsregels als een belemmering voor het verrichten van grensoverschrijdende diensten⁴². De administratieve kosten als gevolg van de complexiteit van de detachingsregels (wegvervoer uitgezonderd) worden geraamd op 477 à 635 miljoen EUR per jaar⁴³. Om de administratieve lasten voor dienstverleners te verminderen, heeft de Commissie in november 2024 een voorstel voor een verordening aangenomen betreffende een met het Informatiesysteem interne markt verbonden openbare interface voor de verklaring van de detachering van werknemers. De openbare interface zou ook een doeltreffend toezicht op de naleving van de EU-wetgeving ter waarborging van de rechten van gedetacheerde werknemers vergemakkelijken en de administratieve samenwerking tussen de lidstaten ondersteunen. Het Europees Parlement en de Raad van de EU worden aangemoedigd de onderhandelingen over het Commissievoorstel af te ronden. Dat zou een stap zijn in de richting van minder en beter geharmoniseerde administratieve vereisten voor detachering. Dit vereenvoudigingsinitiatief gaat gepaard met inspanningen om de handhaving van de wetgeving te versterken.

De Europese Arbeidsautoriteit (ELA) ondersteunt de lidstaten en de sociale partners bij de toepassing van de detachingsregels door onderling afgestemde en gezamenlijke

---

⁴² [Synopsis report on the Single Market Strategy consultation activities.](#)

⁴³ SWD(2024) 258 final.

inspecties te coördineren en te ondersteunen, werknemers en bedrijven te informeren, zwartwerk te helpen aanpakken, te bemiddelen bij grensoverschrijdende geschillen en oplossingen te faciliteren. Uit de lopende evaluatie van de ELA blijkt dat er ruimte is voor verbetering wat betreft de prestaties van het agentschap. Er wordt ook gewezen op bepaalde beperkingen in het mandaat die van invloed kunnen zijn op het potentieel van de ELA. Gerichte wijzigingen zouden de ELA kunnen versterken, onder andere in termen van efficiëntie en doeltreffendheid, zoals uitgebreidere bevoegdheden op het gebied van gegevensverwerking, betere samenwerking met de lidstaten en sociale partners, onder meer op het gebied van informatieverstrekking en de rol van de ELA ten aanzien van onderdanen van derde landen, die in de EU wonen.

Daarnaast heeft de taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt (SMET) beleidsmaatregelen voor slimme detachering vastgesteld waarmee sommige lidstaten verklaringen en andere administratieve vereisten op risicosectoren toespitsen en detacheringen van zeer korte duur van deze vereisten vrijstellen⁴⁴.

Werknemers die tijdelijk in een andere lidstaat zijn gedetacheerd, zijn onderworpen aan de sociale zekerheid in het land waar zij werken. Gedetacheerde werknemers moeten aantonen dat zij bijdragen aan het socialezekerheidsstelsel van hun eigen land (draagbaar document A1). De procedures voor het aantonen en verifiëren van socialezekerheidsrechten kunnen tijdrovend en administratief omslachtig zijn, omdat zij afhankelijk zijn van fysieke aanwezigheid en fysieke documenten. De herziening van de verordeningen inzake de coördinatie van de sociale zekerheid waarover momenteel door de medewetgevers wordt onderhandeld, moet leiden tot een vereenvoudiging van de procedures en de medewetgevers worden aangemoedigd de langlopende onderhandelingen af te ronden. De uitwisseling tussen socialezekerheidsorganen is al vergemakkelijkt dankzij het systeem voor de elektronische uitwisseling van socialezekerheidsinformatie (EESSI). Voortbouwend op de recente digitalisering van de aanvraagprocedure voor draagbaar document A1 als onderdeel van de éne digitale toegangspoort, kan de Europese socialezekerheidskaart (ESSPASS) een verdere vereenvoudiging opleveren door de digitale verificatie van socialezekerheidsattesten, waaronder het draagbare document A1, aan te bieden. Daardoor vermindert ook het risico op fouten en fraude.

Een middelgroot technisch bedrijf, dat actief is op het gebied van automatiseringstechnologie, installeert, onderhoudt en repareert zijn machines in de hele EU, waardoor het 3 500 detacheringaangiften per jaar moet indienen. De gedetacheerde werknemers zijn hooggekwalificeerde en goed betaalde ingenieurs en technici die telkens slechts voor enkele dagen worden gedetacheerd. De omslachtige procedures, vooral door de grote verscheidenheid aan nationale aangiftevereisten en -procedures, belemmeren grensoverschrijdende dienstverlening en veroorzaken aanzienlijke administratieve lasten.
--

Acties:

- De medewetgevers blijven steunen bij de afronding van de onderhandelingen over:

---

⁴⁴ Zie voor meer informatie het [SMET-verslag 2023-2024](#).

- de herziening van de Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 betreffende de coördinatie van de sociale zekerheid;
- het voorstel voor een openbare interface voor de verklaring van de detachering van werknemers (COM 2024/531).
- Een pakket voor eerlijke arbeidsmobiliteit (2026) lanceren, dat onder meer het volgende omvat:
  - een voorstel voor een Europese socialezekerheidskaart (ESSPASS) in aansluiting op de lopende proefprojecten
  - een voorstel ter versterking van de Europese Arbeidsautoriteit (ELA), waaronder de herziening van haar mandaat
  - Maatregelen overwegen om het tijdelijk grensoverschrijdend verrichten van diensten te vergemakkelijken en tegelijkertijd de rechten van werknemers te beschermen

10. Territoriale beperkingen op leveringen

Territoriale beperkingen op leveringen in de detailhandel en de groothandel versnipperen de eengemaakte markt, beperken de keuze voor de consument en dragen bij aan aanzienlijke prijsverschillen in de hele EU, met name voor dagelijkse consumptiegoederen. Het zijn beperkingen die worden opgelegd door bepaalde grote fabrikanten en het voor de detailhandelaren zeer moeilijk of onmogelijk maken om producten in de ene lidstaat te kopen en in een andere lidstaat door te verkopen. Dit is schadelijk voor grensoverschrijdende activiteiten en breekt de belofte van de eengemaakte markt om de consument keuzemogelijkheden en prijsconcurrentie te bieden⁴⁵. Het mededingingsrecht is een doeltreffend instrument om dergelijke praktijken te bestraffen wanneer zij het resultaat zijn van overeenkomsten of unilaterale praktijken van exploitanten met een machtspositie⁴⁶. Toch vallen velen buiten het toepassingsgebied ervan, met name wanneer zij het gevolg zijn van eenzijdige praktijken van grote fabrikanten die geen machtspositie innemen in de zin van het mededingingsrecht. De Commissie zal de nodige maatregelen afwegen om dergelijke beperkingen op leveringen bij belangrijke marktdeelnemers aan te pakken wanneer ze leiden tot ongerechtvaardigde prijsverschillen die niet kunnen worden verklaard door objectieve factoren zoals verschillen in regelgeving of kosten tussen de lidstaten. Andere acties in het kader van deze strategie, zoals op het gebied van etikettering, zullen ook bijdragen tot het aanpakken van territoriale beperkingen op leveringen, aangezien versnipperde nationale regels deze praktijken kunnen vergemakkelijken.

Een grote producent van merkvoedingsmiddelen verkoopt hetzelfde product in verschillende landen, maar in sommige landen is het product veel goedkoper dan in andere en dit verschil kan niet worden verklaard door belastingen of arbeidskosten. Een supermarktketen die ook in die landen actief is, wil

⁴⁵ In een onafhankelijke studie die in 2020 in opdracht van de Europese Commissie werd uitgevoerd, werd zonder enige zekerheid geschat dat als de territoriale beperkingen op leveringen zouden worden afgeschaft, consumenten tot 14,1 miljard EUR per jaar zouden kunnen besparen op hun aankopen van bepaalde producten. Het doorrekenen van deze mogelijke voordelen aan de consument zal onder meer afhangen van de mate van concurrentie op de detailhandelsmarkten.

⁴⁶ Op 23 mei 2024 heeft de Commissie Mondelez een boete van 337,5 miljoen EUR opgelegd wegens het belemmeren van de grensoverschrijdende handel in chocolade, koekjes en koffieproducten. Eerder, in 2019, had de Commissie AB InBev een boete van 200 miljoen EUR opgelegd wegens het beperken van de grensoverschrijdende verkoop van bier.

het product kopen in het land waar het goedkoper is en het ook in andere landen tegen een lagere prijs verkopen. Vervolgens stopt de fabrikant met het leveren van het product aan de supermarkt in het land met een lagere prijs om te voorkomen dat het product goedkoop in andere landen wordt verkocht en zo het kunstmatige prijsverschil tussen de landen te handhaven.

Actie:

- Instrumenten ontwikkelen om op te treden tegen ongerechtvaardigde territoriale beperkingen op leveringen voor situaties die verder gaan dan die welke onder het mededingingsrecht vallen, zoals unilaterale praktijken van grote fabrikanten (voorstel — vierde kwartaal 2026)

Hoofdstuk 2. De Europese dienstenmarkten stimuleren

De EU-economie is een diensteneconomie, maar de eengemaakte markt voor diensten blijft sterk onderontwikkeld. Diensten zijn goed voor ongeveer 75 % van het bbp van de EU en de meeste banen in de EU worden gecreëerd in de dienstensector⁴⁷. 40 % van de toegevoegde waarde van EU-producten bestaat uit dienstinhoud. Met 7,6 % van het bbp van de EU ligt de handel in diensten binnen de EU echter niet hoger dan de handel in diensten met derde landen. Dit bevestigt dat de eengemaakte markt voor diensten ver onder haar potentieel functioneert⁴⁸. Ondanks de vooruitgang is ongeveer 60 % van de belemmeringen voor diensten van dezelfde aard als 20 jaar geleden⁴⁹. Daarom is een nieuwe aanpak nodig.

De brede diversiteit van diensten in de economie brengt beperkingen met zich mee voor de doeltreffendheid van een uniforme horizontale beleidsaanpak, terwijl de businesscase voor geïntegreerde dienstenmarkten bijzonder sterk is in sommige dienstensectoren. Zakelijke diensten zijn goed voor 7 % van het bbp van de EU en vertonen duidelijke overeenkomsten tussen de lidstaten, maar blijven onderling zeer verschillend gereguleerd. Retaildiensten zijn goed voor 12 % van het bbp van de EU, terwijl de markten nationaal blijven en worden gekenmerkt door een lage productiviteit. De bouwnijverheid is goed voor 11 % van het bbp van de EU, maar slechts 1 % van de bouwdiensten wordt grensoverschrijdend verhandeld omdat de bouwmarkten langs nationale lijnen blijven functioneren. Efficiënte postdiensten vormen de kern van de eengemaakte markt en maken grensoverschrijdende economische activiteit mogelijk. Andere diensten zijn echter vaak lokaal van aard en minder waarschijnlijk grensoverschrijdend.

Een nieuwe sectorale beleidsaanpak kan de eengemaakte dienstenmarkt een nieuwe dynamiek geven. De bestaande horizontale beleidsaanpak zal worden aangevuld met sectorspecifieke initiatieven voor diensten die gericht zijn op dienstensectoren die het meest relevant zijn voor de dubbele transitie en die de grootste economische meerwaarde kunnen opleveren en in de plaats kunnen komen van uiteenlopende nationale regels die leiden tot juridische versnippering.

---

⁴⁷ [National accounts and GDP - Statistics Explained](#). Bron: Eurostat.

⁴⁸ Europese Commissie: Jaarlijks verslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen 2025; COM(2025)26.

⁴⁹ Europese Commissie, “Single Market Economic Paper”: 30 jaar eengemaakte markt – inventarisatie en vooruitblik; december 2022.

Het waarborgen van een naadloze en efficiënte grensoverschrijdende verlening van industriegerelateerde diensten zoals installatie, onderhoud en reparatie, is van cruciaal belang voor de Europese productiesector. Naarmate de be- en verwerkende industrie steeds meer overschakelt op servitisering - waarbij product- en dienstenoplossingen worden geïntegreerd - hebben belanghebbenden hun bezorgdheid geuit over het feit dat regelgevingsbelemmeringen, zoals omslachtige vereisten voor de detachering van werknemers, voorafgaande controles, voorafgaande verklaringen van diensten en uiteenlopende normen inzake veiligheid op het werk, de vlotte grensoverschrijdende verlening van diensten zoals installatie, onderhoud en reparatie belemmeren, met negatieve gevolgen voor het concurrentievermogen van de industrie.

Zakelijke diensten behoren tot de hoogst gereguleerde diensten in sommige, maar niet alle lidstaten. Onder de 5700 gereguleerde beroepen bevinden zich veel zakelijke diensten, zoals juridische, boekhoudkundige en belastingadviesdiensten, die gevolgen hebben voor de hele economie. Een vermindering van de belemmeringen voor diensten met 10 % zou de bruto toegevoegde waarde van zakelijke diensten in de EU met 0,8 % doen toenemen⁵⁰.

Restrictieve en gevarieerde regulering van bouwdiensten belemmert het aanbod van betaalbare en energie-efficiënte huisvesting en de ontwikkeling van infrastructuur. Belanghebbenden hebben hun bezorgdheid geuit over de beperkingen van de beroepsmobiliteit als gevolg van het grote aantal gereguleerde beroepen in de sector en de complexe wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties; zwakke wederzijdse erkenning van nationale certificaten en bewijs van bekwaamheid op gebieden als gezondheid en veiligheid, energie-efficiëntie en milieu. De beperkte beschikbaarheid van aansprakelijkheidsverzekeringen in grensoverschrijdende situaties maakt grensoverschrijdende dienstverlening nog ingewikkelder en vereist marktgebaseerde oplossingen. Een vermindering met 10 % van de belemmeringen in de bouwsector zou de bruto toegevoegde waarde van de EU met 0,5 % doen toenemen⁵¹. Bovendien worden projecten voor ruimtelijke ordening, bouw en renovatie vaak onderworpen aan complexe, trage en versnipperde vergunningsprocedures, die in de EU sterk uiteenlopen. Dit belemmert het potentieel van een goed functionerende eengemaakte markt die snel en op grote schaal betaalbare huisvesting zou kunnen bieden.

Het concurrentievermogen van de detailhandel wordt belemmerd door talrijke beperkingen op de vestiging en de exploitatie van winkels. Veel van deze beperkingen kunnen worden gerechtvaardigd door legitieme doelstellingen van overheidsbeleid, zoals ruimtelijke ordening en stadsontwikkeling en het behoud van de vitaliteit van stadscentra. Zij moeten echter evenredig zijn, aangezien sommige belemmeringen kunnen opwerpen voor markttoegang en negatieve gevolgen kunnen hebben voor mededinging, productiviteit en innovatie. Een vermindering met 10 % van de belemmeringen in de detailhandel zou de bruto toegevoegde waarde van de EU met 0,6 % doen toenemen⁵².

De vraag naar postdiensten in de EU neemt al jaren af, terwijl de markt voor pakketbezorging blijft groeien als gevolg van de sterke e-commerce. De daling van het postvolume heeft geleid tot een sterke stijging van de verzendkosten en tot vragen over de

---

⁵⁰ IFO-Institute: Building a Stronger Single Market: Potential for Deeper Integration of the Services Sector within the EU; Econpol Policy Report 52/2024.

⁵¹ Ibid.

⁵² Ibid.

frequentie van de bezorging. Aangezien de digitalisering van de samenleving en de groei van de e-commerce naar verwachting zullen voortduren, moet aandacht worden besteed aan post- en pakketbezorgdiensten om een gelijk speelveld tussen marktdeelnemers te waarborgen, de prijstransparantie te vergroten en de consumentenrechten te ondersteunen. Een hervorming van het EU-regelgevingskader voor postdiensten zal gericht zijn op bezorging als dienst en zal ervoor zorgen dat burgers en bedrijven overal in de EU tegen betaalbare prijzen leveringen kunnen ontvangen, terwijl eerlijke concurrentie op de bezorgmarkten wordt bevorderd en de consumentenbescherming wordt verbeterd.

Meer dan dertig jaar na de oprichting van de eengemaakte markt is ze nog steeds niet voltooid op het gebied van telecommunicatie, energiegerelateerde diensten, vervoer en financiële diensten en er zijn doortastende en dringende maatregelen nodig om dit te bereiken. Er is al een sectorspecifiek dienstenbeleid ontwikkeld, maar dat proces is nog werk in uitvoering.

De recente strategie van de Commissie voor een spaar- en investeringsunie is erop gericht het financiële stelsel van de EU zodanig te verbeteren dat er meer spaargeld naar productieve investeringen stroomt, waardoor spaarders in de EU betere financiële kansen krijgen en EU-bedrijven betere toegang tot kapitaal⁵³. In dit verband heeft de Commissie een nieuw kanaal gecreëerd om informatie te verzamelen over nieuwe of bestaande belemmeringen voor de integratie van de financiële markten en het vrije verkeer van kapitaal⁵⁴, en heeft zij een raadpleging van belanghebbenden opgezet om feedback te verzamelen over belemmeringen voor de integratie van de financiële markten⁵⁵. Ook verschillen in de nationale wetgevingen, waaronder het effecten-, vennootschaps-, belasting- en insolventierecht, alsook in de doeltreffendheid van administratieve en gerechtelijke procedures, leiden echter tot administratieve lasten en belemmeringen voor grensoverschrijdende investeringen. Om een efficiënte eengemaakte markt voor financiële diensten tot stand te brengen, zouden de lidstaten ook inspanningen moeten leveren om deze belemmeringen weg te nemen.

Energiegerelateerde diensten ondersteunen efficiënte productie, distributie en gebruik van energie in de EU en bevorderen de schone transitie. Zij ondersteunen en zijn afhankelijk van een moderne infrastructuur van netten, opslag, digitale omvormers en meters die nodig zijn voor een echte energie-unie. Zoals aangekondigd in het actieplan voor betaalbare energie⁵⁶, zal het komende pakket Europese netwerken de uitbreiding en modernisering van de netten en interconnectoren ondersteunen, wat de uitbreiding van de energiegerelateerde dienstenmarkt vereist en mogelijk maakt. Onze interconnectiestreefcijfers bereiken is van essentieel belang om de energiemarkten te verenigen en een veerkrachtige en concurrerende energie-unie tot stand te brengen. Energie-efficiëntiediensten zijn van cruciaal belang om de klimaatdoelstellingen te halen en de kosten voor consumenten en bedrijven te verlagen. Bedrijven die dergelijke diensten verlenen, zullen door de Commissie worden ondersteund om hun activiteiten op te schalen, onder meer via EU-garantieregelingen met de EIB. Het komende energiepakket voor de burger zal bovendien de groei van energiegerelateerde diensten ondersteunen, zoals het verbeteren van de energie-efficiëntie van gebouwen. Daarnaast zal in

---

⁵³ COM(2025) 124 final.

⁵⁴ Zie voor meer details het [kanaal](#) dat is aangekondigd in de mededeling over de spaar- en investeringsunie, COM (2025) 124.

⁵⁵ [Gerichte raadpleging over de integratie van de kapitaalmarkten in de EU 2025 - Europese Commissie](#).

⁵⁶ COM(2025) 79 final.

een witboek worden onderzocht hoe de integratie van de elektriciteitsmarkt kan worden verdiept en hoe het governancekader robuuster en geschikter kan worden gemaakt voor beslissingen van grensoverschrijdend belang, wat ook de markt voor energiegerelateerde diensten verder zal ondersteunen.

De **telecommunicatiesector** van de EU is nog steeds versnipperd langs nationale grenzen. EU-exploitanten en eindgebruikers kunnen het volledige potentieel van de eengemaakte markt niet benutten. Momenteel zijn er in heel Europa meer dan 100 exploitanten op de markt. Bovendien zijn voor een gezamenlijk traject naar 6G extra spectrum, meer geharmoniseerde planning en kaders nodig. Snelle technologische en marktontwikkelingen bieden nieuwe mogelijkheden voor grensoverschrijdende dienstverlening en kunnen een meer geharmoniseerd kader vereisen, bijvoorbeeld wat satellietdiensten betreft, om die mogelijkheden ten volle te kunnen benutten. Om deze uitdagingen aan te pakken en ervoor te zorgen dat Europa over toekomstbestendige digitale netwerken en veilige en veerkrachtige infrastructuur beschikt, moet het toepasselijke regelgevingskader worden geactualiseerd. De transitie naar cloudgebaseerde infrastructuur en artificiële intelligentie vereist een betere toegang tot veilige, snelle en betrouwbare connectiviteit.

Zoals uiteengezet in het **actieplan voor het AI-continent**, zal in de handeling inzake cloud- en AI-ontwikkeling worden onderzocht of er een gemeenschappelijke markt voor cloudcapaciteit en -diensten tot stand kan worden gebracht om de opkomst van een echte Europese eengemaakte markt voor clouddiensten te waarborgen en de toegang tot de markt voor een diversere reeks aanbieders van clouddiensten te stimuleren.

Voor de voltooiing van een echte **eengemaakte vervoersmarkt in de EU** moeten onnodige resterende technische belemmeringen voor de verschillende vervoerswijzen worden weggenomen. Voor de uitvoering van het plan voor hogesnelheidslijnen van de EU moet bijvoorbeeld vooruitgang worden geboekt bij de consolidatie van het EU-beheersysteem voor het spoorverkeer om de capaciteit te vergroten en naadloze interoperabiliteit te waarborgen. Het verbeteren en op grote schaal inzetten van interoperabele digitale instrumenten moet de administratieve lasten in verband met de naleving van de regelgeving verminderen. Met een betere uitwisseling van informatie en gegevens in het vervoer zou het gebruik van papieren documenten kunnen worden vermeden. Digitale instrumenten kunnen reizen en toerisme in Europa ook vereenvoudigen doordat passagiers papierloos tickets kunnen kopen. Het wegnemen van bestaande belemmeringen voor het verlenen van grensoverschrijdende vergunningen voor diensten die via geconnecteerde en geautomatiseerde voertuigen worden verleend en het waarborgen van volledig betrouwbare connectiviteit tussen voertuigen en infrastructuur door de technische specificaties voor coöperatieve intelligente vervoerssystemen (C-ITS) te harmoniseren, zal onze eengemaakte markt voor mobiliteitsdiensten versterken. Grensoverschrijdende autoverhuur haalbaar en betaalbaarder maken voor burgers is een andere manier om onze eengemaakte markt voor diensten en toerisme te versterken en de efficiëntie van het vervoerssysteem te verbeteren. De Commissie overweegt ook maatregelen om de regels en beginselen van de eengemaakte markt van de EU toe te passen op de sector taxi's en huurwagens met chauffeur.

Acties:

- Een handeling inzake bouwdiensten voorstellen om de belemmeringen voor grensoverschrijdende markttoegang voor bouw- en installatiediensten te verminderen (vierde kwartaal 2026)
- Samenwerken met de lidstaten om de vergunnings- en planningsprocedures te vereenvoudigen om het aanbod van huisvesting te vergroten in het kader van het Europees plan voor betaalbare huisvesting en de Europese strategie voor woningbouw (eerste kwartaal 2026)
- Een initiatief lanceren om de grensoverschrijdende verlening van industriegerelateerde diensten zoals installatie, onderhoud en reparatie te vereenvoudigen (vierde kwartaal 2025)
- Richtsnoeren en aanbevelingen verstrekken aan de lidstaten om gereguleerde zakelijke diensten vrij te stellen van onnodige regelgeving die investeringen en handel belemmert (eerste kwartaal 2026)
- Richtsnoeren voor de lidstaten ontwikkelen over de evenredigheid van hun regelgeving voor de detailhandel (vierde kwartaal 2026)
- Nieuwe EU-wetgeving over bezorgdiensten voorstellen ter vervanging van de richtlijn postdiensten en de verordening betreffende grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten (wetgevingsvoorstel vierde kwartaal 2026)
- Een handeling inzake digitale netwerken voorstellen om het rechtskader te vereenvoudigen en de voltooiing van een eengemaakte markt voor elektronische communicatie te bevorderen (vierde kwartaal 2025)
- Een initiatief lanceren voor één digitaal boeking en ticketsysteem voor het spoor (vierde kwartaal 2025)
- Een initiatief lanceren voor papierloze mobiliteit van passagiers en goederen (vierde kwartaal 2026)
- Een initiatief lanceren over grensoverschrijdende autoverhuur (derde kwartaal 2025)
- Zorgen voor een geharmoniseerde uitvoering en handhaving van het bestaande horizontale rechtskader (EU-dienstenrichtlijn⁵⁷) (lopend)

Hoofdstuk 3. Kleine en middelgrote ondernemingen op de eengemaakte markt

Net als EU-burgers zouden Europese kmo's alleen in zeer uitzonderlijke situaties "paspoortcontroles" mogen ondergaan op de eengemaakte markt. Om te kunnen profiteren van specifieke maatregelen voor kmo's in alle lidstaten, mag van kmo's normaliter niet worden verlangd dat zij bewijzen dat "kwalificeren" of hun status aantonen. De Commissie publiceert samen met deze strategie een eenvoudig en niet-bureaucratisch online-instrument dat in alle EU-talen beschikbaar is en dat een kmo-ID genereert op basis van een zelfbeoordeling⁵⁸. In een geest van administratieve vereenvoudiging, waarbij identificatie van kmo's noodzakelijk wordt geacht, moeten de regels naar dit instrument verwijzen. Daarnaast moet zorgvuldig worden overwogen of kmo's in gerechtvaardigde omstandigheden om aanvullend bewijs van

---

⁵⁷ Richtlijn 2006/123/EG.

⁵⁸ [kmo-zelfbeoordelingstool](#).

hun status moeten worden verzocht (bijvoorbeeld bij het aanvragen van kmo-specifieke financiering).

Het moet voor kmo's gemakkelijker worden om op de eengemaakte markt te "reizen", met name in grensregio's. De Commissie zal het netwerk van kmo-gezanten gebruiken om met de lidstaten samen te werken aan de verdere bevordering van maatregelen om de activiteiten van kmo's in de grensoverschrijdende handel te ondersteunen en te vergemakkelijken. Kmo's worden in het bijzonder getroffen door belemmeringen en barrières voor de eengemaakte markt⁵⁹ omdat zij over minder financiële en personele middelen beschikken om deze aan te pakken. Al 3,6 % van de kmo's voert goederen naar andere EU-landen uit⁶⁰, maar er is ruimte voor veel meer⁶¹. 73 % van de snelgroeïende kmo's is van plan op hun binnenlandse markt op te schalen, maar slechts 24 % is van plan dit binnen de eengemaakte markt te doen⁶². Een permanente dialoog met de lidstaten en kleine bedrijven is van essentieel belang voor de ontwikkeling van beleid dat kmo's ondersteunt en bijdraagt tot de doelstelling om de administratieve lasten voor kmo's met 35 % te verminderen. De Commissie zal daarom het potentieel van het netwerk van kmo-gezanten beter benutten met deze doelstellingen voor ogen. Het Enterprise Europe Network met meer dan 3500 adviseurs zal zijn gerichte advies- en matchmakingdiensten voor kmo's verder ontwikkelen. Die diensten zullen zich toespitsen op het beter waarschuwen voor de gevolgen van nieuwe wetgeving en kmo's helpen daar succesvol mee om te gaan.

Voor het opstellen van wetgeving waaraan kmo's kunnen voldoen is een echte inzet voor het "denk eerst klein"-beginsel. Regelgevingsbepalingen leiden al te vaak tot administratieve lasten en hogere kosten voor kmo's. Om beter rekening te houden met de belangen van kmo's en risicobeperkende maatregelen, is een nieuwe verplichte kmo-toets ontwikkeld. Die zal nu worden uitgevoerd in effectbeoordelingen van de Commissie voor alle initiatieven die als relevant voor kmo's zijn aangemerkt⁶³. Bovendien moeten alle beleidsmakers bij het opstellen van en onderhandelen over wetgeving systematisch rekening houden met kmo-vriendelijke bepalingen en deze opnemen. Kmo-vriendelijke bepalingen zijn voorbeelden van goede praktijken van wettelijke clausules die betrekking hebben op aspecten van wetgeving die van invloed zijn op het ondernemingsklimaat, gemeenschappelijk zijn voor meerdere wetgevingshandelingen en bedoeld zijn om de praktische toepassing van wetgeving door kmo's te vergemakkelijken. De systematische opname ervan in de wetgeving zal bijdragen tot een doeltreffender integratie van de behoeften van kmo's en zal zorgen voor een stabielere en voorspelbaardere ondernemingsklimaat voor kmo's.

De Europese markt moet een markt zijn waar opschaling wordt aangemoedigd en beloond. Kmo's die hun status ontgroeien en zogenaamde kleine midcaps worden (SMC's,

---

⁵⁹ Het eengemaaktemarktbeginsel van het scorebord van de Small Business Act voor Europa (SBA) evalueert de prestaties van elke lidstaat op dit gebied.

⁶⁰ Eurostat (2022), [Enterprise statistics by size class and NACE Rev. 2 activity, Trade by NACE Rev. 2 activity and enterprise size class](#).

⁶¹ [Jaarverslag 2024/2025 over Europese kmo's](#).

⁶² Flash Eurobarometer 559 'Startups, scaleups and entrepreneurship' (*verschijnt binnenkort*).

⁶³ Om kmo-vriendelijke wetgeving te waarborgen, heeft de Commissie het [kmo-filter](#) gecreëerd (COM(2020) 103 final). Als onderdeel van het proces screent het [netwerk van kmo-gezanten](#) EU-initiatieven op het portaal [Geef uw mening](#) en brengt het de initiatieven die gevolgen kunnen hebben voor kmo's in kaart.

bedrijven met 250-749 werknemers) vertonen doorgaans een snelle expansie, een grotere innovatieve capaciteit en een groot vermogen om zich aan de digitale transformatie aan te passen. Niettemin worden deze middelgrote ondernemingen nog steeds geconfronteerd met specifieke belemmeringen, met name in verband met administratieve lasten⁶⁴. Daarom presenteert de Commissie samen met deze strategie een formele definitie van kleine midcaps⁶⁵. Om de schaalvergroting van ondernemingen binnen en buiten het SMC-segment te vergemakkelijken, komen volgens de definitie ondernemingen die door durfkapitaal en aandelenfondsen worden ondersteund specifiek in aanmerking voor de SMC-status. Voorgesteld wordt deze classificatie ook voor kmo's te overwegen, indien van toepassing, bij het gebruik van een kmo-definitie voor de ontwikkeling van gerichte financiering, risicobeperkende maatregelen of voordelen. Daarnaast zal de Commissie deze overwegingen in aanmerking nemen wanneer zij de mogelijkheid onderzoekt om de kmo-definitie te actualiseren⁶⁶. Het SMC-pakket omvat ook twee omnibusvoorstellen met een eerste reeks van acht richtlijnen en verordeningen om verzachtende maatregelen die momenteel aan kmo's zijn voorbehouden, uit te breiden tot SMC's, samen met aanvullende vereenvoudigingsmaatregelen.

Het doel is ondernemingen die de drempels van de kmo-definitie overschrijden, te helpen de belemmeringen weg te nemen waarmee zij bij hun transitie worden geconfronteerd.

In een tweede stap zal de Commissie daarom ook rekening houden met de behoeften van SMC's bij relevante evaluaties en herzieningen, bijvoorbeeld met betrekking tot de richtlijn overheidsopdrachten en de normalisatieverordening. In een derde stap zullen SMC's worden meegenomen in toekomstige Commissie-voorstellen, met name de geplande digitale omnibus, die onder meer betrekking heeft op de AI-verordening, de dataverordening, de verordening gegevensbeheer en de richtlijn open data. De Commissie zal ook rekening houden met de behoeften van SMC's in toekomstige wetgeving die gevolgen heeft voor sectoren waar SMC's sterk vertegenwoordigd zijn, ondermeer in elektronica, hernieuwbare energie, defensie en ruimtevaart, en energie-intensieve industrieën (EII)⁶⁷, bijvoorbeeld in de komende wetgeving inzake een versnelling van industriële decarbonisatie, de defensieomnibus en de wetgevingshandeling inzake de ruimtevaart. Tot slot zullen SMC's ook specifiek in aanmerking worden genomen bij de uitvoering van onlangs vastgestelde handelingen, bijvoorbeeld de verordening inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten of de verordening verpakking en verpakkingsafval.

Een intensiever gebruik van intellectuele-eigendomsrechten zou de toegang van kmo's tot financiering verbeteren en zo hun opschaling op de eengemaakte markt bevorderen.

Bescherming van intellectuele eigendom is de belangrijkste aanjager van investeringen in immateriële activa en een sterk marktsignaal van het innovatiepotentieel van kmo's. De voltooiing van het octrooipakket, samen met alle lidstaten die deelnemen aan het eenheidsoctrooistelsel, zou een flinke impuls geven voor de voltooiing van de eengemaakte markt voor intellectuele eigendom, die reeds tot stand is gebracht op het gebied van handelsmerken, modellen en geografische aanduidingen. De Commissie zal verslag uitbrengen

---

⁶⁴ Steunpakket voor kmo's, COM(2023) 535.

⁶⁵ C(2025) 3500.

⁶⁶ 2003/361/EG: Aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen.

⁶⁷ SWD(2025) 501 final.

over de werking van het eenheidsoctrooi en tegelijkertijd gerichte voorlichtingsactiviteiten ontplooiën om alle lidstaten aan te moedigen zich aan te sluiten bij het eenheidsoctrooistelsel. In de komende Europese wetgevingshandeling inzake innovatie en de strategie voor startende en opschalende bedrijven zullen concrete acties voor de valorisatie van intellectuele eigendom worden voorgesteld. De Commissie zal, samen met het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO)⁶⁸, het “kmo-fonds” uitbreiden tot 2026 en mogelijk 2027, en zich ook buigen over de kosten voor valorisatie, waardering en commercialisering van intellectuele eigendom en geografische aanduidingen voor ambachtelijke en industriële producten.

Verzoeken om duurzaamheidsrapportage sijn vaak door naar kmo’s. Hoewel zij niet onderworpen zijn aan wetgeving inzake duurzame financiering of zorgvuldigheidsvereisten – zoals de richtlijn duurzaamheidsrapportering door bedrijven en de richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid – beweren kmo’s verschillende rapportageverzoeken voor dezelfde duurzaamheidsinformatie van hun partners te ontvangen. Het beperken van de informatie die grotere ondernemingen van kmo’s in hun waardeketen kunnen vragen voor hun duurzaamheidsrapportage, zal de lasten voor kmo’s verminderen. Met dat doel heeft de Commissie wijzigingen van de richtlijn duurzaamheidsrapportering door bedrijven voorgesteld in het kader van het eerste omnibuspakket. Om de periode te bestrijken totdat dergelijke wijzigingen in werking treden en om de markt onmiddellijk duidelijkheid te verschaffen, zal tegen de zomer van 2025 een aanbeveling van de Commissie worden gepubliceerd over de vrijwillige kmo-norm die door de European Financial Reporting Advisory Group is ontwikkeld.

Kmo’s ondervinden moeilijkheden om toegang te krijgen tot duurzame financieringsmogelijkheden. De Commissie zal ernaar streven kmo’s op twee manieren te ondersteunen. Ten eerste zal de Commissie tegen de zomer van 2025 de gedelegeerde handeling taxonomierapportage zodanig herzien dat de toegang van kmo’s tot duurzame financiering niet wordt beperkt en indirect onevenredige duurzaamheidsrapporteringvereisten voor kmo’s worden vermeden. Bij deze herziening zal met name rekening worden gehouden met het verschil in reikwijdte van de teller en de noemer van de groeneactivaratio (GAR - Green Asset Ratio). Ten tweede zal de Commissie, op basis van het advies van het platform voor duurzame financiering⁶⁹ en voortbouwend op de op kmo’s gerichte duurzaamheidsgarantie van InvestEU, een vrijwillige gestroomlijnde aanpak ontwikkelen om kmo’s te helpen vrijwillig hun milieuduurzaamheidsprestaties aan banken en investeerders bekend te maken wanneer zij duurzame financiering zoeken. Daarnaast zal de Commissie beoordelen of latere herzieningen van de gedelegeerde handeling nodig zouden zijn om de rapportage door financiële actoren, en met name banken, over de wijze waarop zij kmo’s financieren die duurzame activiteiten ontplooiën, verder te vergemakkelijken.

Acties:

---

⁶⁸ <https://www.euipo.europa.eu/nl>.

⁶⁹ Kmo-advies/verslag van het platform voor duurzame financiering – “Streamlining sustainable finance for SMEs”, gebruik deze directe link (EC) naar het verslag, maart 2025 https://finance.ec.europa.eu/publications/platform-sustainable-finance-report-streamlining-sustainable-finance-smes_en.

- Voorzien in een kmo-ID-tool op basis van een eigen verklaring, beschikbaar in alle EU-talen, om het bewijs van kmo-status in voorkomend geval te vergemakkelijken (samen met de strategie voor de eengemaakte markt)
- Het netwerk van kmo-gezanten versterken, onder meer om de vrijwillige vaststelling van maatregelen ter bevordering van de grensoverschrijdende handel van kmo's aan te moedigen en bij te dragen tot de agenda voor de vermindering van de administratieve lasten (derde kwartaal 2025)
- Voorbeelden van beste praktijken van kmo-vriendelijke bepalingen publiceren die systematisch in overweging kunnen worden genomen voor ontwerp-wetgevingshandelingen en onderhandelingen (derde kwartaal 2025)
- Vaststelling van een definitie van kleine midcaps en een SMC-omnibus (samen met de strategie voor de eengemaakte markt)
- Uitbreiding van het bestaande kmo-fonds, uitgevoerd door EUIPO, voor 2026 en mogelijk 2027 (vierde kwartaal 2025)
- Een aanbeveling van de Commissie vaststellen voor een vrijwillige kmo-norm voor het beheer van duurzaamheidsverzoeken aan kmo's van hun waardeketen en financiële partners (derde kwartaal 2025)
- Een vrijwillige gestroomlijnde aanpak ontwikkelen om kmo's te helpen hun duurzaamheidsinspanningen aan te tonen en hun toegang tot duurzame financiering te verbeteren, onder meer door te beoordelen of de gedelegeerde handeling taxonomierapportage moet worden gewijzigd om financiële instellingen in staat te stellen hun financieringsactiviteiten van die kmo's beter weer te geven (eerste kwartaal 2026/tweede kwartaal 2026)

Hoofdstuk 4. De eengemaakte markt digitaliseren

Voor een succesvolle werking van de eengemaakte markt moeten de lidstaten en de EU samenwerken: digitale instrumenten maken dit mogelijk en zijn van fundamenteel belang voor de uitvoering van slim beleid. Een gebrek aan samenwerking tussen overheden op nationaal en EU-niveau en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de dagelijkse werking van de eengemaakte markt leidt tot uiteenlopende benaderingen en toepassing van gemeenschappelijke regels die de doeltreffendheid van de eengemaakte markt beperken.

De belangrijkste elementen van een doeltreffend en modern regelgevingskader zijn duidelijke en gemakkelijk te vinden online-informatie over vereisten, digitaal toegankelijke procedures en geautomatiseerde rapportage. Marktdeelnemers vinden het echter moeilijk of onmogelijk om online toegang te krijgen tot informatie en administratieve formaliteiten te vervullen. Waar er digitale procedures bestaan, maken moeilijk te interpreteren wetgeving, niet-machineleesbare gegevensformaten, gefragmenteerde IT-ecosystemen en inefficiënte gegevensuitwisseling het voor burgers en bedrijven moeilijk om digitaal aan de regelgevingsvereisten te voldoen.

De EU heeft een paradigmaverschuiving van een op documenten gebaseerde naar een op gegevens gebaseerde eengemaakte markt nodig. We moeten overstappen van de uitwisseling van papieren documenten naar de uitwisseling van digitale gegevens. Dit houdt in dat gestructureerde gegevens automatisch digitaal worden gedeeld en gerapporteerd, zodat bedrijven en overheidsinstanties gegevens in real time kunnen uitwisselen. Omslachtige papieren documentgebaseerde nalevingssystemen worden dan vervangen door interoperabele en veilige op gegevens gebaseerde oplossingen. Het is van cruciaal belang dat het beginsel “klaar

voor digitalisering” wordt geïntegreerd in het ontwerp en de uitvoering van beleid⁷⁰, zodat regelgevingsvereisten van meet af aan worden ontworpen om digitaal, interoperabel en gestroomlijnd te zijn⁷¹.

Bedrijven kunnen al volledig online worden opgezet en informatie bij ondernemingsregisters indienen. Nieuwe digitale instrumenten, zoals het EU-bedrijfscertificaat, d.w.z. een EU-ondernemingspaspoort, zullen de lasten voor bedrijven verder verminderen⁷². Deze procedures en instrumenten zijn gebaseerd op het systeem van gekoppelde registers (BRIS), dat toegang biedt tot de officiële, betrouwbare en machineleesbare vennootschapsinformatie en een veilige uitwisseling volgens het eenmaligheidsbeginsel van informatie tussen ondernemingsregisters mogelijk maakt, en op de Europese unieke identificatiecode voor vennootschappen (EUID). De uitvoering en ontwikkeling daarvan zullen van essentieel belang zijn voor toekomstige inspanningen om de procedures volledig te digitaliseren en de administratieve lasten voor ondernemingen te verminderen, onder meer door de koppeling met de systemen van registers van uiteindelijk begunstigen en insolventieregisters, en door het gebruik van de EUID als identificatiecode voor ondernemingen op verschillende beleidsterreinen verder uit te breiden.

Digitale identiteit maakt veilige, grensoverschrijdende toegang tot digitale diensten en het delen van gegevens, attributen en credentials met rechtsgevolgen in de hele EU mogelijk. De volledige uitvoering van het EU-kader voor digitale identiteit en met name de uitrol van de EU-portemonnees voor digitale identiteit eind 2026 is van essentieel belang om veilige, betrouwbare en grensoverschrijdende digitale interacties voor burgers en inwoners te ondersteunen. De komende Europese portemonnee voor bedrijven zal een digitale identiteit voor marktdeelnemers tot stand brengen, voortbouwend op het BRIS en de EUID voor bedrijven. Dit zal het delen van geverifieerde gegevens en credentials, een rechtsgeldig kennisgevingskanaal en naadloze interactie met overheidsdiensten mogelijk maken en de kosten van naleving van de regelgeving verlagen.

De éne digitale toegangspoort biedt via één loket toegang tot informatie, ondersteunende diensten en “eenmalige” administratieve procedures. Toch blijft de beschikbaarheid van digitale overheidsdiensten voor grensoverschrijdende gebruikers sterk achter bij die voor nationale gebruikers⁷³. Als gevolg daarvan worden burgers en bedrijven nog steeds geconfronteerd met ernstige uitdagingen bij het zoeken, opvragen en indienen van documenten die autoriteiten in andere lidstaten nodig hebben. Het technisch systeem voor de toepassing van het eenmaligheidsbeginsel (OOTS) zal, zodra het in de praktijk is ingevoerd, een geautomatiseerde uitwisseling van documenten en gegevens tussen autoriteiten mogelijk maken, waarvoor meer dan 80 000 nationale bevoegde autoriteiten met elkaar moeten worden verbonden. Het digitaliseren van vergunningsprocedures binnen het toepassingsgebied van de

---

⁷⁰ De verordening Interoperabel Europa is in april 2024 in werking getreden en zal het mogelijk maken digitaal relevante vereisten vroegtijdig op te sporen en interoperabiliteitsbeoordelingen verplicht te stellen.

⁷¹ In de mededeling van de Commissie “Een eenvoudiger en sneller Europa” (COM(2025) 47 final) wordt verder uitgelegd hoe de beginselen van slimme en digitale levering in het ontwerp van EU-wetgeving zullen worden geïntegreerd.

⁷² Digitaliseringsrichtlijn (EU) 2019/1151 en Richtlijn (EU) 2025/25 betreffende de modernisering van het digitale vennootschapsrecht.

⁷³ Benchmark voor e-overheid 2024.

verordening voor een nettonulindustrie en de verordening kritieke grondstoffen en vergunningsprocedures voor bepaalde dienstverleners zijn prioriteiten.

Terwijl de éne digitale toegangspoort en het OOTS naadloze grensoverschrijdende toegang tot informatie en procedures vergemakkelijken, verbetert het informatiesysteem interne markt (IMI) de coördinatie en samenwerking tussen de autoriteiten van de lidstaten. Om het potentieel van het IMI ten volle te benutten om zo de uitvoering van het beleid te vergemakkelijken, moet de toegang tot het IMI worden uitgebreid en moet de interoperabiliteit worden verbeterd. Dit omvat het opzetten van een generiek, herbruikbaar IMI-portaal om bedrijven met het IMI te verbinden, het testen van een IMI-kennisgevingshub en het verbinden van het IMI met andere systemen.

Het digitale productpaspoort (DPP) zal het belangrijkste instrument worden voor het openbaar maken en delen van productinformatie in alle nieuwe en herziene productwetgeving. Het DPP, dat is ingevoerd bij de verordening inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten, zal digitale etiketten bevatten, conformiteitsdocumentatie, instructies en handleidingen, bepaalde veiligheidsinformatie, technische documentatie en andere informatie die op grond van het EU-recht vereist is, en is reeds opgenomen in verschillende nieuwe wetgevingshandelingen van de EU. Een op het product aangebrachte gegevensdrager, zoals een QR-code, geeft toegang tot deze informatie. Het eerste DPP, voor batterijen, zal naar verwachting in 2027 operationeel worden en het instrument zal geleidelijk worden uitgerold naar andere productcategorieën. De Omnibus vereenvoudigingsvoorstellen die de Commissie samen met deze strategie heeft goedgekeurd, hebben tot doel de eerste stappen te zetten om de productwetgeving van de EU af te stemmen op het digitale tijdperk, door ook toe te staan dat gebruiksaanwijzingen voornamelijk in elektronische vorm beschikbaar worden gesteld en door conformiteitsverklaringen te digitaliseren. De volledige digitalisering van conformiteitsverklaringen en de consumentvriendelijke digitalisering van gebruiksaanwijzingen door de Omnibus zullen leiden tot een snelle kostenverlaging voor zowel marktdeelnemers als autoriteiten.

Bij de komende hervorming van het nieuw wettelijk kader zal het DPP volledig worden ingevoerd om aan te tonen dat aan de productwetgeving van de EU wordt voldaan. Ook het mogelijke gebruik van de IT-infrastructuur van het DPP om het geautomatiseerde hergebruik van gegevens door bedrijven mogelijk te maken, zal worden beoordeeld om de rapportage en verificatie door de autoriteiten te stroomlijnen. Er zal ook worden onderzocht hoe processen voor productcertificering kunnen worden gedigitaliseerd, zodat conformiteitsbeoordelingen op een gestructureerde en transparante manier worden beheerd, wat bedrijven en autoriteiten tijd en geld zal besparen.

Niet-machineleesbare gegevensformaten leiden tot minder efficiënte en duurdere normalisatieprocessen. Dit maakt het voor kmo's moeilijk om bij te dragen aan de ontwikkeling van normen en om relevante normen in kaart te brengen en te gebruiken. De ontwikkeling van gestructureerde, machineleesbare gegevensformaten voor EU-normen zal de transparantie vergroten en het voor bedrijven gemakkelijker maken om bij te dragen aan het normalisatieproces. In het kader van de herziening van de normalisatieverordening zal dit gestructureerde gegevensformaat de regel worden. Dat zal de efficiëntie vergroten, normen bruikbaar maken en de kosten en administratieve lasten voor bedrijven verminderen. Er

zullen ook opleidingen worden aangeboden om bedrijven te helpen bij de overgang naar het nieuwe formaat.

Hoewel de nieuwe dataruimte voor overheidsopdrachten al voordelen oplevert, blijft het IT-ecosysteem van de eengemaakte markt voor overheidsopdrachten versnipperd en is de uitwisseling van gegevens inefficiënt. Dit betekent dat de nationale databanken niet voldoende interoperabel zijn. Dat leidt tot minder concurrentie en betekent dat leveranciers dezelfde informatie en bewijzen telkens opnieuw moeten indienen. Op korte termijn zullen de procedures voor overheidsopdrachten worden gestandaardiseerd via een lopend normalisatieverzoek van het Europees Comité voor Normalisatie (CEN). In het kader van de herziening van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten moet het eenmaligheidsbeginsel in de wetgeving worden verankerd, zodat bedrijven in heel Europa kunnen deelnemen aan overheidsopdrachten zonder herhaaldelijk dezelfde informatie en bewijzen te hoeven indienen. Digitale authenticatie zal ook worden ingevoerd in procedures voor overheidsopdrachten. De digitale transformatie van overheidsdiensten in de bouw moet worden bevorderd door het gebruik van specifieke digitale instrumenten, zoals BIM-software (Building Information Modeling), in aanbestedingsprocedures.

E-facturering, een belangrijke digitale katalysator van de eengemaakte markt, levert onmiddellijke kostenbesparingen op doordat de verwerking en uitwisseling van facturen wordt geautomatiseerd. Met e-facturen kunnen btw en andere rapportageverplichtingen worden geautomatiseerd, zoals duurzaamheidsrapportage of douaneformaliteiten. De EU-wetgeving inzake e-facturering bij overheidsopdrachten bevordert een EU-norm voor e-facturering, maar er is sprake van een beperkte toepassing van e-facturering door EU-bedrijven, een geringe toepassing van de EU-norm voor e-facturering, een gebrek aan interoperabele oplossingen en een laag hergebruik van gegevens. Er wordt een reeks maatregelen overwogen om de interoperabiliteit en de uitrol van de Europese norm voor e-facturering en de technische specificaties voor e-levering te waarborgen, waaronder een aanbeveling van de Commissie om een e-factureringsmodule in alle boekhoudkundige softwareoplossingen te integreren en de controle van nationale certificeringsregelingen. Tegelijkertijd is het de bedoeling het hergebruik van e-factureringsgegevens voor duurzaamheidsrapportage te testen en de transparantie van de douane te vergroten door e-factureringsgegevens te koppelen aan douanegegevens, in overeenstemming met de ontwikkeling van de EU-douanedatahub.

De éne digitale toegangspoort, het technisch systeem voor de toepassing van het eenmaligheidsbeginsel, het digitale productpaspoort, e-facturering, de komende Europese portemonnee voor bedrijven, het systeem van gekoppelde registers en de Europese unieke identificatiecode voor vennootschappen, en diverse andere initiatieven die gericht zijn op het stroomlijnen van gegevensuitwisseling en digitale rapportage, zullen samen een samenhangend ecosysteem van digitale oplossingen tot stand brengen. Deze instrumenten zijn ontworpen om synergieën tot stand te brengen die het zakendoen in de EU vergemakkelijken en vereenvoudigen. Deze onderling verbonden reeks digitale instrumenten zal niet alleen de dagelijkse efficiëntie van bedrijven vergroten, maar zal ook een grotere economische integratie bevorderen en innovatie in heel Europa stimuleren.

Acties:

- De Europese portemonnee voor bedrijven invoeren om eenvoudig en digitaal zaken te doen in de EU (wetgevingsvoorstel vierde kwartaal 2025)

- De Europese portemonnee voor digitale identiteit uitrollen als een veilig, betrouwbaar en particulier middel voor digitale identificatie waarvan iedereen in Europa gebruik zal kunnen maken (vierde kwartaal 2026)
- De IMI-verordening herzien om de procedure voor de uitbreiding van het IMI tot nieuwe gebieden te stroomlijnen (wetgevingsvoorstel vierde kwartaal 2026)
- Conformiteitsverklaringen en bepaalde andere productdocumentatie digitaliseren (omnibusvoorstellen samen met de strategie)
- De EU-wetgeving wijzigen om het gebruik van het DPP als digitale drager van productgerelateerde informatie uit te breiden (onderdeel van de herziening van het nieuw wetgevingskader, tweede kwartaal 2026) en zorgen voor de technische uitrol ervan
- Bepalingen inzake digitalisering opnemen in het herziene wetgevingskader voor normalisatie en overheidsopdrachten (tweede kwartaal 2026 en vierde kwartaal 2026)
- Het acquis inzake e-facturering bij overheidsopdrachten herzien, waarbij de bestaande richtlijn wordt omgezet in een verordening en de EU-norm voor e-facturering verplicht wordt gesteld voor overheidsopdrachten (vierde kwartaal 2026)

Hoofdstuk 5. Handhaving van de regels van de eengemaakte markt

De Europese markt kan alleen door schaalvergroting een hefboom vormen als ze een echte eengemaakte markt is. Zelfs met de beste regels kunnen doelstellingen niet worden verwezenlijkt als ze niet op slimme en uniforme wijze worden uitgevoerd of toegepast. Een doeltreffende, proactieve en snelle handhaving van deze regels zorgt ervoor dat de voordelen van de eengemaakte markt een tastbare realiteit worden voor bedrijven en burgers. Zowel in het Letta-verslag als in het Draghi-verslag wordt opgeroepen tot een betere handhaving van de eengemaakte markt.

De correcte toepassing en handhaving van de regels van de eengemaakte markt is een gedeelde verantwoordelijkheid van de Commissie en de lidstaten, met inbegrip van autoriteiten op nationaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Naast de aanwijzing van sherpa's voor de eengemaakte markt op hoog niveau is het van essentieel belang dat de lidstaten hun nationale capaciteit voor naleving van de eengemaakte markt versterken, met name om individuele kwesties aan te pakken die worden aangekaart tegen nationale maatregelen of praktijken die onverenigbaar met de eengemaakte markt worden geacht, en om bedrijven en burgers te ondersteunen met snelle, gemakkelijk toegankelijke en doeltreffende middelen om gebruik te maken van hun vrijheden van de eengemaakte markt. De lidstaten vullen de rol van de Commissie als hoedster van de Verdragen aan en zorgen voor gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de eengemaakte markt, zoals beschreven in hoofdstuk 1.

Voorkomen van nieuwe belemmeringen voor de eengemaakte markt

Voorkomen is beter dan genezen. Het begint op het moment dat een lidstaat een nieuwe regel overweegt. Meer dan ooit moet het in elke lidstaat een prioriteit zijn om verdere versnippering van de eengemaakte markt tegen te gaan, een betere nalevingscultuur te bevorderen en nieuwe regelgevingsbelemmeringen beter te voorkomen. De belangrijkste preventieve instrumenten

zijn kennisgevingen in het kader van de richtlijn transparantie op de eengemaakte markt⁷⁴ en de dienstenrichtlijn⁷⁵. Daarnaast voorziet de richtlijn evenredigheidsbeoordeling⁷⁶ in voorafgaande evenredigheidsbeoordelingen van nieuwe regulering van gereguleerde professionele diensten door de lidstaten. Deze instrumenten zorgen voor transparantie over nieuwe nationale regels en maken besprekingen met de lidstaten mogelijk om de gevolgen ervan voor de eengemaakte markt grondig te beoordelen om nieuwe belemmeringen te voorkomen. Indien nodig zullen de bestaande preventieve instrumenten worden versterkt, met name door meer transparantie en raadpleging van belanghebbenden.

Een grondige beoordeling van geplande nationale regels die belemmeringen op de eengemaakte markt kunnen opwerpen, is van essentieel belang om dergelijke belemmeringen te beperken tot wat strikt noodzakelijk is om legitieme openbare belangen te beschermen. Evenredigheid speelt daarbij een doorslaggevende rol. De lidstaten voeren een grondige beoordeling van de evenredigheid uit voordat zij nationale voorschriften vaststellen. De Commissie zal zorgen voor een regelmatige en grondige monitoring van dergelijke beoordelingen, met name wanneer de EU-wetgeving daarvoor specifieke regels of procedures bevat⁷⁷.

Samenwerken om belemmeringen voor de eengemaakte markt weg te nemen

Nauwe samenwerking tussen de lidstaten en de Commissie is van essentieel belang voor de doeltreffende uitvoering van de regels van de eengemaakte markt en het wegnemen van bestaande belemmeringen. De belangrijkste platforms die gestructureerde samenwerking mogelijk maken, zijn het Solvit-netwerk⁷⁸, dat helpt bij het oplossen van individuele gevallen waarin burgers en bedrijven belemmeringen ondervinden wanneer zij zich verplaatsen of zaken doen over de grenzen heen, en de taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt (SMET)⁷⁹.

Hoewel Solvit en SMET succesvol zijn gebleken, moeten we hun werking verder versterken en uitbreiden door conclusies om te zetten in concrete follow-upmaatregelen. De lidstaten moeten hun Solvit-centra versterken, met bijzondere aandacht voor personeel, deskundigheid, netwerk van contacten en capaciteit om andere nationale autoriteiten te beïnvloeden. De Commissie zal de door Solvit vastgestelde belemmeringen voor de eengemaakte markt aanpakken, onder meer door inbreukprocedures in te leiden indien dit nodig wordt geacht, en zal blijven rapporteren over Solvit-zaken, onder meer in de toekomstige jaarlijkse voortgangsverslagen over handhaving en uitvoering aan het Europees Parlement en de Raad. SMET zal worden versterkt om de belangrijkste belemmeringen voor goederen, diensten, mensen en kapitaal op de eengemaakte markt, die het concurrentievermogen van de EU hinderen, doeltreffender aan te pakken. Dat zal gebeuren via de jaarlijkse politieke bijeenkomst op hoog niveau⁸⁰. Daarnaast zal de Commissie de resultaten van de werkzaamheden van SMET zorgvuldig analyseren. Als de belemmeringen niet voldoende zijn

---

⁷⁴ Richtlijn (EU) 2015/1535.

⁷⁵ Richtlijn 2006/123/EG.

⁷⁶ Richtlijn (EU) 2018/958.

⁷⁷ Bijvoorbeeld de richtlijn evenredigheidsbeoordeling (Richtlijn (EU) 2018/958).

⁷⁸ Meer informatie vindt u op de [Solvit-website](#).

⁷⁹ Zie voetnoot 20.

⁸⁰ Meer over de jaarlijkse politieke bijeenkomst op hoog niveau van SMET in hoofdstuk 1. Belemmeringen wegnemen: Extra inzetten op de “Verschrikkelijke tien”.

weggewerkt, zal de Commissie concrete vervolgmaatregelen nemen, zoals inbreukprocedures als de belemmering verband houdt met een inbreuk op het EU-recht, herziening van wetgeving of nieuwe wetgeving als de belemmering te wijten is aan het ontbreken of de onduidelijkheid van EU-regels.

Waar nodig doeltreffende juridische stappen zetten

Doeltreffende, proactieve en snelle juridische stappen zijn belangrijk voor de strategische handhaving van de regels van de eengemaakte markt. Inbreukprocedures zijn een krachtig instrument dat aan de Commissie is toevertrouwd om de naleving van de regels van de eengemaakte markt te waarborgen. Wanneer de Commissie besluit inbreukprocedures in te leiden wegens inbreuken op de regels van de eengemaakte markt, zal zij deze zowel intern als in haar dialoog met de lidstaten versnellen. Inbreukprocedures gaan vergezeld van transparante communicatie en duidelijke uitleg over de nagestreefde doelstellingen, de verwachte voordelen van inbreukbesluiten en de bereikte resultaten in gevallen waarin de procedure wordt afgesloten.

Het aansturen van strategische handhavingsprioriteiten zal van cruciaal belang zijn. Naast het waarborgen van de handhaving in reactie op aanzienlijke inbreuken op het EU-recht die door belanghebbenden zijn aangegeven, zal de nadruk liggen op proactieve en strategische handhaving van de regels van de eengemaakte markt. De Commissie zal prioritaire beleidsterreinen vaststellen en deze in een jaarlijkse agenda voor de handhaving van de eengemaakte markt presenteren, systematisch onderzoek verrichten naar de uitvoering en toepassing van de regels op deze gebieden, en waar nodig op gecoördineerde wijze inbreukprocedures inleiden.

Acties:

- Een handeling ter voorkoming van belemmeringen op de eengemaakte markt voorstellen (derde kwartaal 2027, indien nodig, op basis van de beoordeling van de werking van bestaande preventieve instrumenten)
- Een eerste vergadering van de sherpa's voor de eengemaakte markt op hoog niveau bijeenroepen (vierde kwartaal 2025)
- Een eerste jaarlijkse politieke bijeenkomst op hoog niveau van SMET organiseren (vierde kwartaal 2025)
- De nationale Solvit-centra en het hele netwerk versterken voor efficiëntere probleemoplossing en betere ondersteuning van businesscases (vierde kwartaal 2025)
- Systematische follow-up door de Commissie en de lidstaten van door Solvit vastgestelde structurele kwesties en belemmeringen, waarbij de inspanningen van het SMET niet succesvol zijn geweest (vanaf het tweede kwartaal van 2025)
- De eerste jaarlijkse agenda voor handhaving van de eengemaakte markt presenteren (eerste kwartaal 2026, gekoppeld aan de publicatie van het jaarverslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen)

Conclusie

In een tijd van uitzonderlijke mondiale onzekerheden moeten we onze eigen Europese markt ten volle laten functioneren. De eengemaakte markt is meer dan dertig jaar geleden opgezet om een Europese sociale markteconomie te ontwikkelen die onze mensen samenbrengt

in welvaart. We hebben al een lange weg afgelegd. Toch kunnen en moeten we meer doen om belemmeringen weg te nemen, de regels te vereenvoudigen en bedrijven te laten groeien. Om EU-burgers en -bedrijven te beschermen tegen oneerlijke concurrentie, risico's en onvoorspelbare wereldwijde onrust en hen een kader te blijven bieden dat gebaseerd is op de rechtsstaat, voorspelbaarheid en rechtszekerheid. Het is de Europese markt die ons in staat stelt onze interne waardeketens te versterken.

Een sterke eengemaakte markt geeft Europa wereldwijd een sterke stem. De EU blijft een sterke en betrouwbare partner voor gelijkgestemde landen wereldwijd⁸¹ en binnen de regio. Als aanvulling op de deelname aan de eengemaakte markt van de EER-EVA-landen, stelt de Commissie een nieuw gestructureerd kader voor om de integratie van de Westelijke Balkan, Oekraïne en Moldavië te stimuleren. Deze “snelweg” naar de eengemaakte markt zou een betere afstemming van de regelgeving omvatten en de integratie van de industrieën van die landen in de Europese waardeketens vergemakkelijken in de aanloop naar volledige toetreding tot de EU. Hoewel de EU een van de meest open economieën is en zal blijven, is de wereldhandel bovendien drastisch veranderd door oneerlijke praktijken, ongerechtvaardigde tarieven en versturende subsidies van sommige derde landen. Om het gelijke speelveld te herstellen en omdat de eengemaakte markt niet de exportbestemming van door staten veroorzaakte overcapaciteit en verlegging van het handelsverkeer kan zijn, zal de EU waar nodig ten volle gebruikmaken van handelsbeschermingsinstrumenten (waaronder vrijwaringsmaatregelen) en gerechtvaardigde tarieven.

De verdere ontwikkeling van onze Europese markt is een gezamenlijke inspanning. De Commissie zal haar deel doen met de in deze strategie uiteengezette acties en met gebruikmaking van alle instrumenten waarover zij beschikt om de naleving van de regels van de eengemaakte markt te waarborgen, onder meer door waar nodig inbreukprocedures in te leiden. Wij roepen het Europees Parlement en de Raad op samen te werken en van de aanneming van de voorstellen voor de eengemaakte markt een prioriteit te maken. Samen moeten we streven naar een gemoderniseerd en gedigitaliseerd kader voor de Europese markt tegen 2030.

De lidstaten spelen een belangrijke rol, aangezien de dagelijkse toepassing van de EU-regels in hun handen ligt. Het is daarom van cruciaal belang dat de lidstaten hun beleid en wetgeving in overeenstemming brengen met onze gemeenschappelijke doelstellingen en regels om zakendoen te vergemakkelijken en bedrijven in staat te stellen gemakkelijker op de Europese markt actief te zijn.

De Europese Raad kondigde aan dat hij de balans zal opmaken van de vorderingen met de verdere ontwikkeling van onze Europese markt en politieke steun zal verzekeren. De Commissie is bereid deze inspanning te ondersteunen en zal in haar jaarlijks verslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen, met inbegrip van de kernprestatie-indicatoren, actuele informatie geven over de vooruitgang die is geboekt met de uitvoering van deze strategie.

---

⁸¹ De Commissie zal blijven samenwerken met het VK, Canada, Japan, Zuid-Korea en andere gelijkgestemde landen, met name via vrijhandelsovereenkomsten en meer gerichte en flexibele partnerschappen.

***